

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Pedagogická fakulta

Bakalářská práce

2009

Radek Suchan

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Pedagogická fakulta
Katedra výchovy ke zdraví

**Zpracování, organizace a ověření integračního dne pro osoby
s postižením
(akce „Spolu to dokážeme“)**

Bakalářská práce

Autor: Radek Suchan
Studijní program: Specializace v pedagogice
Studijní obor: Výchova ke zdraví
Vedoucí práce: Mgr. Vlasta Kursová, Ph.D.

České Budějovice, duben 2009

University of South Bohemia in České Budějovice
Pedagogical faculty
Department Health Education

**Processing, organization and check integrative of the day for men with
handicap**
(Action „Together it prove“)
Bachelor Thesis

Author: Radek Suchan
Study of Programme: Specialization in Education
Field of study: Health Education
Supervisor: Mgr. Vlasta Kursová, Ph.D.

České Budějovice, April 2009

Jméno a příjmení autora: Radek Suchan

Název bakalářské práce: Zpracování, organizace a ověření integračního dne pro osoby s postižením (akce „Spolu to dokážeme“)

Pracoviště: Katedra výchovy ke zdraví, Pedagogická fakulta, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Vlasta Kursová, Ph.D.

Rok obhajoby bakalářské práce: 2009

Anotace:

Během života a následně během studií jsem se setkával při různých předmětech s pojmy mentální postižení, mentální retardace, socializace. Během prvního a druhého ročníku proběhly jednodenní akce s názvem „Spolu to dokážeme.“ Při spoluorganizování těchto setkání mě napadlo vytvořit model či ukázkovou akci pro všechny, kteří chtějí udělat něco výjimečného či zajímavého pro jedince s mentálním postižením.

Při průběhu integračních dnů „Spolu to dokážeme“ jsem si uvědomil, o jak reciproční vztah se jedná. Právě my, osoby bez handicapu, si při těchto setkáních uvědomujeme, jak jednoduché jsou naše všední starosti a co všechno se můžeme naučit od našich spoluobčanů s postižením.

Cílem této práce je vytvoření nového modelu celé akce „Spolu to dokážeme“.

Klíčová slova: Tělesné postižení, mentální postižení, integrace, soutěžení, spolupráce, socializace.

Name and Surname: Radek Suchan

Title of Bachelor Thesis: Processing, organization and check integrative of the day for men with handicap (action „Together it prove“)

Department: Health Education, Pedagogical Faculty, University of South Bohemia in České Budějovice

Supervisor: Mgr. Vlasta Kursová, Ph.D.

The year of presentation: 2009

Abstract:

During my life and subsequently during my studies in various subjects I have met with terms as mental handicapped, mental disabled, socialization. There were one day events with titles „Together it prove“, during first and second class.

When I organized these meetings with the other people I had an idea to create a model or sample event for everybody, who wants to do something exceptional or interesting for mental handicapped people.

In the course of integration days „Together it prove“ I realized, how reciprocal relation it is. By these meetings, we non-handicapped people realize, how easy are our ordinary worries and what we can learn from our handicapped citizens.

Keywords: physically handicapped, mental handicapped, integration, competition, cooperation, socialization

Prohlašuji, že jsem svoji bakalářskou práci „Zpracování, organizace a ověření integračního dne pro osoby s postižením“ (akce „Spolu to dokážeme“) vypracoval samostatně pod odborným vedením Mgr. Vlasty Kursové, Ph.D., pouze s použitím parametrů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě, fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

V Českých Budějovicích, dne

Radek Suchan

Poděkování:

Děkuji Mgr. Vlastě Kursové, PhD. za odborné vedení, cenné rady a ochotu při vypracování bakalářské práce.

Obsah

1	ÚVOD	8
2	ROZBOR LITERATURY	9
2.1	Zdraví a zdravotní postižení	9
2.2	Klasifikace zdravotního postižení	11
2.3	Integrace osob s postižením.....	14
2.4	Typy péče o osoby s postižením v ČR	16
2.5	Výchova ke zdraví ve vzdělávacím systému osob s postižením	19
2.6	Význam volnočasových aktivit	21
2.7	Aktivity Katedry VKZ PF JU pro osoby s postižením:	23
3	CÍL A ÚKOLY	25
3.1	Cíl práce.....	25
3.2	Úkoly práce.....	26
3.3	Odborné otázky.....	27
4	PRAKTICKÁ ČÁST	28
4.1	Metodika.....	28
4.1.1	Charakteristika souboru.....	28
4.1.2	Charakteristika integračního dne „Spolu to dokážeme“.....	29
4.1.3	Organizace šetření.....	35
5	VÝSLEDKY A DISKUSE	37
5.1	Rok 2007 (data, srovnání, diskuse)	37
5.2	Rok 2008 (data, srovnání, diskuse)	41
5.3	Diskuse k integračnímu dni	44
5.4	Návrh nového modelu	46
6	ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ PRO PRAXI	52
7	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	
8	SEZNAM PŘÍLOH	

1 ÚVOD

Již před zahájením studia na vysoké škole jsem se setkával s lidmi s mentálním postižením. Díky mému zaměstnání začala spolupráce s centrem „Empatie.“ Nejprve jsem díky své profesi profesionálního hasiče odstraňoval různé „nehody“ v areálu centra „Empatie“ a následně jsem se začal seznamovat s jednotlivými lidmi z řad personálu i s obyvateli centra.

Pokud jsem měl možnost poznat pracovníky centra „Empatie“, tak o nich mohu hovořit pouze v superlativech. Do slova a do písmene naplňují název svého centra, jejich nevšední ochota a touha pomoci druhým je v ostrém kontrastu s dnešní uspěchanou a sobeckou dobou. Zním jen málo takto obětavých lidí a i jim patří mé velké díky, neboť bez jejich příkladu by možná tato práce ani nevznikla.

Od prvního ročníku jsem se během studií setkával při různých předmětech s pojmy mentální postižení, mentální retardace, socializace. Během prvního a druhého ročníku proběhly jednodenní akce s názvem „Spolu to dokážeme.“ A právě při spoluorganizování těchto setkání mě napadlo vytvořit model či ukázkovou akci pro všechny, kteří chtějí udělat něco výjimečného či zajímavého pro jedince s mentálním postižením.

Při průběhu těchto akcí jsem si uvědomil, o jak reciproční vztah se jedná. Právě my, osoby bez handicapu, si při těchto setkáních najednou uvědomujeme, jak nepodstatné a malicherné dokážou být naše všední starosti a kolik se můžeme naučit od našich spoluobčanů s postižením.

Bakalářská práce má dvě části: teoretickou část, ve které se zabývám problematikou mentálně postižených a výzkumnou část, ve které se věnuji popisu a organizaci modelového dne „Spolu to dokážeme.“

2 ROZBOR LITERATURY

2.1 Zdraví a zdravotní postižení

"Zdraví chápeme jako optimální stav tělesné, sociální a duševní pohody. Tyto pojmy obsahuje základní definice zdraví Světové zdravotnické organizace (World Health Organization): Zdraví je stav, kdy je člověku naprosto dobře, a to jak fyzicky, tak psychicky i sociálně. Není to jen nepřítomnost nemocí a neduživosti" (Blahutková, Řehulka, Dvořáková, 2005, s. 13).

Pojmy "zdraví" a "nemoc" jsou základními pilíři všech lékařských věd. Obě kategorie nelze chápat pouze v biologickém smyslu, mají ještě sociologický a psychologický rozměr. Je tedy třeba je zařadit do kontextu životního a pracovního prostředí, rodinných vztahů, emocí, postojů a pocitů.

"Zdraví je často chápáno jako prostředek k dosažení cíle. Je představováno různými teoriemi:

- a) ideální stav člověka, jemuž je dobře (wellness)
- b) zdraví jako "fitness"
- c) zdraví jako zboží
- d) zdraví je považována za druh "síly" (Křivohlavý, 2003).

„Zdraví je v různých směrech chápáno ve zcela odlišných souvislostech, objevují se však základní styčné body v prvcích tělo a pohyb" (Blahutková, Řehulka, Dvořáková, 2005, s. 13).

Celou populaci lze rozdělit na několik skupin i podle hlediska subjektivních pocitů a objektivních nálezů:

1. Zdraví lidé bez subjektivních problémů a s negativním objektivním nálezem.
2. Lidé se subjektivními potížemi, ale s negativním objektivním nálezem.
3. Asymptomatické nemocní, kteří jsou bez subjektivních problémů, ale mají pozitivní objektivní nález.
4. Nemocní se subjektivními potížemi a pozitivním objektivním nálezem.

Při posuzování zdravotního stavu pacientů se používají nejčastěji tyto termíny: porucha zdraví (patologické jevy, abnormality, přechodné neurčité stavy),

onemocnění (vnímaná porucha zdraví), nemoc (objektivně zjištělná, nemusí být vnímána subjektivně), vada (fyzický či psychický defekt - trvale či přechodně stabilizovaný) (Wikipedia, 2008, on-line).

"Zdravotní postižení je dlouhodobý či trvalý stav, který nelze léčbou zcela odstranit, lze však nepříznivý dopad zdravotního postižení zmírnit soustavou promyšlených opatření" (Křivohlavý, 2003, s. 56).

V současném pojetí péče odpovídá vnímání postižení jakožto dimenze, tedy určitého rozměru života (Jankovský, 2006, s. 36). U nás se stále používá mnoho termínů pro označení osob s defektem: postižený člověk, handicapovaný či znevýhodněný postižením. Ovšem pojem zdravotně postižený nezahrnuje jedince s mentální retardací, neboť tato není z medicínského hlediska chápána jako zdravotní postižení.

Pokusů o sjednocení termínů bylo několik, teprve "Světová zdravotnická organizace (WHO) vydala v roce 2001 definitivní verzi Mezinárodní klasifikace funkčních schopností, disability a zdraví (IC FDH - International Classification of Functioning, Disability and Health). Toto pojetí opouští pojem handicap a místo něj uvádí pojem restringovaná (omezená) participace, díky níž jedinec vlastně nemůže vykonávat určité aktivity" (Jankovský, 2006, s. 37).

2.2 Klasifikace zdravotního postižení

Zdravotní postižení je stav trvalého a závažného snížení funkční schopnosti v důsledku nemoci, úrazu nebo vrozené vady (Vysokajová, 2000, s. 14).

Od roku 2001 dělí WHO zdravotní postižení následovně: tělesné (pohybové), smyslové (zrakové, sluchové), kombinované (hluchoslepí), vícenásobné postižení, duševní (mentální), řečové, autismus, poruchy chování, specifické poruchy učení a chování (ADD, ADHD, dyslexie, dysgrafie). "Tělesným (somatickým) postižením rozumíme v obecné rovině takové postižení, které se projevuje buďto dočasnými anebo trvalými problémy v motorických dispozicích člověka. Jedná se především o poruchy nervového systému, pokud mají za následek poruchy hybnosti. Může však jít též o různé poruchy pohybového a nosného (muskuloskeletálního) aparátu" (Jankovský, 2006, s. 39). Příčinami tělesných postižení jsou v obecné rovině nejrozličnější exogenní i endogenní faktory.

"Obrna, což je ztráta schopnosti uskutečnit volný pohyb, se dělí na obrnu částečnou (paréza) a úplnou (plegie). Obrna může být centrální (spastická) - pokud je postižena CNS (mozek a mícha), periferní při postižení periferních nervů, smíšená, ale také psychogenní (funkční, hysterická apod.)" (Jankovský, 2006, s. 39).

Podle postižené části těla lze dále dělit obrnu na: „monoparézu (postižení jedné končetiny), paraparézu (postižení zejména dolních končetin zejména v důsledku poškození míchy), hemiparézu (postižení pravé či levé poloviny těla včetně obličeje), kvadruparézu (postižení všech čtyř končetin). Podobně jako parézy lze označit také úplné ochrnutí, čili plegie (tedy paraplegie, hemiplegie, kvadruplegie)" (Jankovský, 2006, s. 39 - 40).

Mentální postižení (mentální retardace) je definováno jako "trvalé snížení rozumových schopností, které vzniklo v důsledku organického poškození mozku. Není to nemoc, ale trvalý stav, který je klasifikován do šesti základních kategorií." (Wikipedia, 2008, on-line). Mentální retardace se projevuje v průběhu vývoje jedince a je většinou provázena sníženou schopností orientace v sociálním prostředí, zaostalostí v učení, v pracovních i sociálních schopnostech a v citovém životě.

Mentální retardace (oligofrenie, slabomyslnost) znamená opožděnost rozumového vývoje. Podle klasifikace ze sedmdesátých let dvacátého století byla

oligofrenie označena čísly 310 - 315 podle inteligenčního kvocientu (dále jen IQ):

„310 Mírná duševní zaostalost - slaboduchost, IQ 68 - 85

311 Lehká slabomyslnost (oligofrenie) - debilita, IQ 52 - 67

312 Středně těžká slabomyslnost (oligofrenie) - imbecilita, IQ 36 - 51

313 Těžká slabomyslnost (oligofrenie) - prostá idiocie, IQ 20 - 35

314 Těžká slabomyslnost (oligofrenie) - těžká idiocie, IQ menší než 20

315 Oligofrenie blíže neurčené“ (Benesch, 2001, s. 219).

Dne se toto dělení považuje za neetické a není v současnosti používáno.

Dle mezinárodní klasifikace nemocí z r. 1978 vycházejí typy duševní zaostalosti z průměrného IQ 100 a směrodatné odchylky dělí Wechslerova stupnice inteligence následovně:

„Kód: 317 debilita čili mírná duševní zaostalost s IQ mezi 50 - 70

318,1 imbecilita čili středně těžká duševní subnormita s IQ 35 - 49

318,2 idiocie, hluboká duševní zaostalost čili hluboká duševní subnormita s IQ menším než 20“ (Švarcová, 2006, s. 39)

Podle nejnovější mezinárodní kvalifikace nemocí z r. 1992 se dělí oligofrenie na pásma:

„Kód: F 70: Lehká mentální retardace - IQ přibližně mezi 50 - 69, což u dospělých odpovídá 9 - 12 rokům. Jde o lehkou slabomyslnost. Někdy se uvádí jako lehká mentální subnormita a debilita.

F 71: Střední mentální retardace - IQ přibližně mezi 35 - 49, což odpovídá u dospělých 6 - 9 rokům. Jde o střední mentální subnormitu, tj. slabomyslnost (oligofrenii) na úrovni imbecility.

F 72: Těžká mentální retardace - IQ přibližně mezi 20 - 34, což u dospělých odpovídá 3 - 6 rokům. Jde o těžkou mentální subnormitu, t.j. idioimbecilitu na úrovni těžké slabomyslnosti.

F 73: Hluboká mentální retardace - IQ pod 20, což u dospělých odpovídá věku do 3 let. Jde o těžkou mentální subnormitu čili hlubokou slabomyslnost – idiocii“ (Wikipedia, 2009, on-line).

„Možné příčiny mentální retardace se dají rozdělit na vrozené, získané, endogenní, exogenní, dědičné a získané. Používají se v teoretickém přístupu k řešení těchto otázek.

- a) vrozené příčiny:
 - před porodem (dědičné, chromozomální, v době gravidity)
 - kolem porodu (např. DMO)
- b) získané příčiny (během života):
 - biologické (encefalitida atd.)
 - sociální (rodinná, školní a ostatní výchova)
- c) endogenní příčiny:
 - dědičné, v průběhu koncepce a gravidity, v dalším životě
- d) exogenní příčiny:
 - rodinná, školní, mimorodinná, a mimoškolní výchova
- e) dědičné příčiny:
 - před koncepcí, během koncepce a průběhu gravidity, později v životě (drogy, radiace, alkohol)
- f) získané příčiny:
 - později v životě (mozkové příhody, školní, rodinná a společenská výchova)“ (Švarcová, 2006, s. 46).

Dle AAMR (Asociace pro mentálně retardované) je mentální postižení podstatné omezení stávajícího výkonu na základě podprůměrné úrovně intelektových schopností a omezení v některých z následujících oblastí - komunikace, sebeobsluha, sociální dovednosti, samostatné bydlení, sebeurčení, zdraví a bezpečnost, použití školních dovedností, volný čas a práce. Duševní zpoždění je prokázáno osmnáctým rokem věku (Kursová, 2007).

Pro klasifikaci MR jsou využívány standardizované IQ testy Stanford Binet stupnice inteligence, revidovaná Wechslerova inteligenční stupnice pro děti a také stanovená baterie hodnocení pro děti dle Kaufmana. „Hloubka vlastního postižení je hodnocena následujícími úrovněmi:

- mírné postižení (55 - 70)
- střední postižení (40 - 54)
- těžké postižení (25 - 39)
- hluboké postižení (pod 25)“ (Wikipedia, 2009, on-line).

2.3 Integrace osob s postižením

Co je to vlastně integrace? Slovo "integer" znamená „neporušený, celý, úplný“. Slovo "integralis" používáme ve významu „náležející k celku, nedílný“. A konečně "integritas" – „neporušenost, bezúhonost“ (Latinsko - český slovník, 1980).

V práci s postiženými osobami však pojem integrace vnímáme "v souvislosti s přirozeným a nenásilným začleňováním (integrací) lidí s postižením do společnosti v tom smyslu, aby tvořili integrální součást této společnosti" (Jankovský, 2006, s. 87).

"Integrace je jednak stavem (daného jevu), ale především i procesem, a to nejenom v tom slova smyslu, jak se daří jedince s postižením plně začleňovat do dané společnosti, ale také v tom významu, jak my sami jsme schopni tento žádoucí proces přirozeně akceptovat a identifikovat se s ním. Tento proces úzce souvisí s vývojem a zráním naší vlastní osobnosti, tedy s její integritou, a tak se pomyslný kruh uzavírá." (Jankovský, 2006, s. 87).

Podle některých autorů (Sýkorová, Vítková) je pojem integrace postupně nahrazován výstižnějším pojmem inkluze, což znamená rovnoprávný vztah mezi majoritou a minoritou a jedná se o plné, rovnoprávné a úspěšné začlenění postiženého jedince do kolektivu (např. žák se zdravotním postižením je začleněn do kolektivu běžné třídy kmenové školy) (Vítková, 2004).

"Míra integrace je zeslabována mírou segregace" (Jankovský, 2006, s. 88). K segregaci (vyčlenění) dochází ve chvíli, kdy je postižená osoba trvale v péči speciální školy či ústavu. Na opačném pólu je postižená osoba plně integrovaná (rodina, škola, zaměstnání). Ovšem mezi těmito krajními polohami existuje široká škála různých možností, vedoucích k částečné integraci.

Začlenění osob s postižením ovlivňuje celá řada faktorů:

- rodina (skladba rodiny, hodnotové orientace, styl výchovy, sociální, kulturní a ekonomická úroveň rodiny)
- škola (vybavení, bezbariérové přístupy, atmosféra školy, asistent pedagoga, osobní asistent)
- stát (ekonomická síla a úroveň).

V pracovní verzi RVP pro základní vzdělávání žáků v základní škole speciální pojem integrace označuje začlenění postiženého jedince do společnosti, kdy je plně respektována odlišnost a rovnoprávnost tohoto jedince. V pedagogické teorii se rozumí pojmem integrace zařazení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do běžných tříd a jejich vzdělávání v souladu s individuálními vzdělávacími potřebami. (Kursová, 2007).

V současné době každá škola realizuje svůj školní vzdělávací program. „ŠVP je školský dokument, který v souladu s rámcově vzdělávacím programem zpracovává každá škola realizující základní vzdělávání. Školní program vychází z konkrétních vzdělávacích záměrů školy, zohledňuje potřeby a možnosti žáků, reálné podmínky a možnosti školy a oprávněné požadavky rodičů nebo zákonných zástupců žáků. Má na zřeteli postavení školy v regionu i sociální prostředí, ve kterém bude vzdělávání probíhat. Na úrovni ŠVP je možné přizpůsobit a upravit vzdělávací obsah základního vzdělávání pro tyto žáky tak, aby bylo dosahováno souladu mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi těchto žáků. Ze stejného důvodu je možno stanovit i odlišnou délku vyučovací hodiny. Do ŠVP se zařazují speciální vyučovací předměty a předměty speciálně pedagogické péče odpovídající speciálním vzdělávacím potřebám žáků podle druhu zdravotního postižení nebo zdravotního znevýhodnění. Jde zejména o logopedickou péči, znakový jazyk, prostorovou orientaci a samostatný pohyb zrakově postižených, zrakovou stimulaci, práci s optickými pomůckami, čtení a psaní Braillova písma, zdravotní tělesnou výchovu, komunikační a sociální dovednosti apod. ŠVP současně uvádí, jakých kompenzačních a didaktických pomůcek, speciálních učebnic, výukových programů je ve vzdělávání využíváno“ (MŠMT, 2008, on-line).

2.4 Typy péče o osoby s postižením v ČR

„Ve zdravotnických zařízeních ústavní péče se poskytují služby osobám, které již nevyžadují ústavní zdravotní péči, ale vzhledem ke svému zdravotnímu stavu nejsou schopny se obejít bez pomoci jiné fyzické osoby a nemohou být propuštěny ze zdravotnického zařízení ústavní péče do doby, než jim bude zabezpečena pomoc osobou blízkou nebo jinou fyzickou osobou nebo zajištěno poskytování terénních nebo ambulantních sociálních služeb v zařízeních sociálních služeb“ (MPSV, 2009, on-line).

„Ústavy sociální péče jsou podle vyhlášky č. 108/2006 Sb. (prováděcí vyhláška Zákona o sociálním zabezpečení), určeny pro občany postižené mentálním postižením těžšího stupně a pro občany postižené vedle mentálního postižení těžšího stupně též tělesnou nebo smyslovou vadou, kteří potřebují ústavní péči. Občané s mentálním postižením lehčího stupně mohou být do ústavu přijati jen tehdy, jestliže potřebují ústavní péči“ (Švarcová, 2006, s. 161).

Ústav je zařízení, ve kterém se skupina profesionálních zaměstnanců stará o skupinu hendikepovaných lidí. Personál je zde zaměstnán jako v každé jiné organizaci, ale pro klienty představuje ústav dočasnou nebo trvalou náhradu domova. Personál se soustředí na klienty jako na objekt své péče, každý klient však chce být individuálním subjektem. "Ústav je spjatý s třemi lidskými zkušenostmi: zkušeností rodiny, zkušeností obce a zkušeností vyhoštění." (Matoušek, 1995, s. 19).

Základní funkce ústavů:

1. Podpora a péče. Tato funkce je v popředí v zařízeních, která poskytují náhradu za chybějící nebo nefunkční rodinu.
2. Resocializace, výchova a léčba. Tyto funkce jsou v popředí v nemocnicích, léčebných a rehabilitačních ústavech, v zařízeních pro rizikovou mládež. Společné je úsilí o změnu stavu za předpokladu, že pacient opustí zařízení v jiném stavu, než v jakém do daného zařízení nastupoval.
3. Represe a vyloučení (popř. omezení). Zařízení typu věznice či psychiatrická zařízení s nedobrovolným pobytem (Matoušek, 1995).

Ústavní péče je poskytována v ústavech pro mládež, kam jsou zařazeny děti od tří let do horní hranice maximálně 26-ti let a v ústavech pro dospělé. Rozdíly mezi ústavy pro mládež a pro dospělé se v současné době stírají, což je, vzhledem k mentálnímu věku jedinců správné a pochopitelné.

Pro mentálně postižené jsou zřízeny ústavy s denním, týdenním a celoročním pobytem.

„Denní stacionáře pečují o děti, mládež i dospělé klienty. Někdy nahrazují činnost mateřských škol a speciálních základních škol, kam by děti s mentální retardací měly být zařazeny. Podle školského zákona děti s mentální retardací musí absolvovat základní vzdělání jako každý běžný občan“ (Švarcová, 2006, s. 162).

Obsah činnosti jednotlivých stacionářů je závislý na schopnostech a dovednostech klientů i na možnostech (hlavně ekonomických) těchto zařízení. Obecně v těchto ústavech najdeme výchovnou činnost, různé druhy terapií, rehabilitace, volnočasové aktivity atd.

Týdenní zařízení je kompromisem mezi ústavní a domácí péčí. Rodina v průběhu týdne vykonává své běžné pracovní povinnosti, věnuje se nepostiženým dětem a o víkendu se stará o postižené dítě. To pak neztrácí kontakt s rodinou a s domácím prostředím. V týdenních zařízeních žijí klienti většinou spokojeným životem, neboť mají během týdne velmi zajímavý program, který by jim rodina jen stěží zajišťovala a navíc se mohou těšit na víkend a na své blízké. „Dny strávené s rodiči zajišťují emocionální stabilitu a společenskou integraci dítěte“ (Švarcová, 2006, s. 163).

Komplexní péči o mentálně postižené zajišťují ústavy sociální péče s celoročním provozem.

Současné trendy však přinášejí odklon od velkých zařízení s institucionální péčí a inklinují k formám péče, zajišťované v zařízeních rodinného typu či v chráněných bytech nebo za pomoci osobních asistentů v integrovaném bydlení v běžné zástavbě. Tyto formy jsou samozřejmě humánnější. Z druhé strany však mají velká centra k dispozici zařízení, která jsou ve výše uvedených typech bydlení nemyslitelné (bazény, rehabilitační sály, možnosti různých terapií, dostatek odborníků).

Lidem s mentálním postižením, kteří žijí v ústavech sociální péče, se dostává služeb, které není připravena převzít žádná jiná instituce ani žádný jiný subjekt.

Představy o zrušení ústavů proto nejsou jen naivní, ale hlavně nezodpovědné. (Švarcová, 2006, s. 168).

Služba (podle zákona 168/2006 Sb.) obsahuje tyto činnosti:

- a) poskytnutí ubytování
- b) poskytnutí stravy
- c) pomoc při osobní hygieně (poskytnutí podmínek pro osobní hygienu)
- d) pomoc při zvládání běžných úkonů a péče o vlastní osobu
- e) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím
- f) sociálně terapeutické činnosti
- g) aktivizační činnost
- h) pomoc při uplatňování práv, zájmů a při obstarávání osobních záležitostí (MPSV, 2009, on-line).

2.5 Výchova ke zdraví ve vzdělávacím systému osob s postižením

Výchova ke zdraví by měla, jakožto mladý a nový obor výrazně promluvit do vzdělávacího systému osob s postižením. „Výchova se nechápe jako interakce mezi aktéry a záměr jednání (intence) spočívá zcela na rozhodnutí vychovatele“ (Vítková, 2006, s. 199). „Je proto třeba použít „pedagogický vztah ve smyslu dyády“ (Vítková, 2006, s. 199).

„K tomu je třeba vytvořit tyto podmínky:

- interakce – jak vychovatel, tak dítě se účastní edukativního dění – interpersonální vztahy (intersubjektivita),
- vztah k objektivnímu světu- nutnost redukce komplexnosti, uspořádání věcných vztahů v prostředí,
- perspektivita těchto obou vztahů: udržení komplexnosti“ (Vítková, 2006, s. 199).

Výchova ke zdraví jako komplexní obor může zasahovat téměř do všech sfér edukačního procesu postižených. Je třeba připomenout, že absolventi této katedry mají rozsáhlé znalosti o rehabilitačních postupech, józe, anatomii a v praktické části edukačního procesu všichni absolvovali akce s našimi postiženými spoluobčany, ať už jako účastníci integračního dne „Spolu to dokážeme“ nebo praxe v různých ústavech sociální péče.

„Oblast vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením v základní škole speciální je rozdělena do devíti vzdělávacích oblastí – jednou z nich je i „Člověk a zdraví“ (výchova ke zdraví, tělesná výchova). Jednotlivé oblasti jsou koncipovány tak, aby respektovaly sníženou úroveň rozumových schopností a individuální zvláštnosti žáků a svými konkrétními cíli a vzdělávacím obsahem podporovaly rozvíjení jejich duševních i tělesných schopností, potřeb a zájmů. Integračním prvkem pro osoby s postižením je též možnost aktivně se účastnit sportovních aktivit na jakékoliv úrovni. Je prokázáno, že pro jejich harmonický rozvoj a podporu zdravého životního stylu, jsou pohybové zkušenosti získané provozováním tělesných aktivit velmi prospěšné a nezbytné“ (Kursová, 2007). „Vzdělávací oblast „Člověk a zdraví“ učí žáky základním poznatkům a dovednostem, které by měli využívat v každodenním životě. Respektuje celistvost osobnosti žáků, rovnoměrně rozvíjí psychomotorické i

psychické schopnosti, pohybové dovednosti a zlepšuje sociální adaptabilitu. Umožňuje jim rozvoj jejich fyzických a pohybových možností. K osvojení dovedností a poznatků je třeba využívat vhodné motivace a činnosti, které posilují zájem žáků. Vedou je k pochopení hodnoty zdraví, smyslu zdravotní prevence i problémů spojených s poškozením zdraví, v přiměřené míře k věku a rozumovým schopnostem“ (Kursová, 2007).

Smysluplný a řízený pohyb (tzv. fyzické vzdělání či motorická kompetence osob s postižením) má velmi mnoho zajímavých komponent a velice úzce souvisí s rozvojem sociálních kompetencí těchto jedinců (Měkota, 2005).

Intervenční pohybový program:

„Při sestavování intervenčního programu jsem vycházela ze základních priorit pro harmonický rozvoj osobnosti, s respektováním individuálních potřeb osob s mentálním postižením. Program obsahuje psychomotorické hry, rytmická cvičení, dechová a relaxační cvičení (epileptici relaxaci neprováděli) – konkrétní náměty jsem čerpala z odborné literatury, která je v plné verzi programu citována. Nebyly stanoveny striktní cvičební jednotky, naopak cvičení je tematicky rozpracováno vždy na období jednoho měsíce (celková doba aplikace je 5 měsíců) a umožňuje vybrat si a kombinovat vhodné hry a cviky podle individuálních potřeb klientů či jednotlivých zařízení při zachování všech jednotlicích prvků. Každé téma směřuje k rozvoji některého důležitého osobnostního rysu pomocí kreativních pohybových aktivit (vstřícnost, ochota spolupracovat, komunikativnost, přátelství a pomoc apod.). Jednotlicím prvkem je zapamatování si jednotlivých pohybových her, které byly v příslušném zařízení aplikovány, naučení se a opakování jógových pozic, včetně zvládnutí sestavy „Pozdrav slunci“. Vlastní program je značně obsáhlý (20 stran) a bude publikován samostatně (viz též Kursová, 2007). Zde pro přehlednost uvádím pouze názvy jednotlivých cvičebních celků (témat): Poznáváme se, Spolupráce, Harmonie, Přátelství a láska, Radost ze života“ (Kursová, 2007).

2.6 Význam volnočasových aktivit

Je samozřejmé, že nedílnou součástí života handicapovaných spoluobčanů se staly volnočasové aktivity. I ony jsou zaměřeny na psychický a fyzický rozvoj osobnosti, ať už se jedná o aktivity sportovní, kulturní, herní se zaměřením na rozvoj znalostí či motoriky a poznávací, nebo jejich kombinace. Není třeba zdůrazňovat, že všechny výše zmíněné činnosti musí být pečlivě naplánované. Také zde se odráží edukační proces a to jak interakce, tak vztah k objektivnímu světu (Vítková in Pipeková, 2006, s. 199).

a) Sport: „Sportovní vyžití je třeba plánovat s ohledem na možnosti každého jedince. Kolektivní hry musí být jednoduché, s jasnými pravidly a s přesnou motivací“. (Karásková, 2003, s. 9). Je třeba se zamýšlet, zda každý jednotlivec kolektivní hru zvládne a zda bude pro něho přínosem. Ve sportovních aktivitách se nabízí celá řada možností, od jednoduchých her, rozvíjejících pohybové schopnosti (atletické disciplíny) až po složitější kolektivní míčové hry. Dále je možno využívat méně tradičních odvětví, kde je důraz kladen na zábavnou stránku věci. V kolektivu je také možné navštěvovat sportovní utkání.

V souvislosti se sportem je také možno zmínit některé druhy terapií, jakými jsou například hypoterapie, cannisterapie, kde je v léčebném procesu zahrnuta fyzická aktivita.

b) Kultura: Přínosem všech kulturních akcí by měl být rozvoj kulturního a sociálního rozhledu každého jednotlivce. Do této oblasti lze zařadit návštěvy divadelních či filmových představení a kulturních památek, ale také četba přiměřená věku a inteligenci každého postiženého jedince, návštěva muzeí a výstav. Velmi oblíbené je také pořádání různých karnevalů a maškarních rejů, které jsou zaměřené na určité roční období či svátek.

c) Hra: Hra je jedním z nejlepších edukačních prostředků, které lze využít při výchově. Je to vlastně edukace, kdy edukant nemusí postřehnout, že je vzděláván. Jedná se o nejlepší a nejúčinnější výuku dle Komenského hesla „Škola hrou“.

Hry můžeme dělit mnoha způsoby. Základní rozdělení se většinou uvádí na hry uvnitř a venku. Dále se hry dělí na hry paměťové (Kimova hra), hry postřehové (Co se změnilo v místnosti), hry dovednostní (Hrad z kostek), hry prožitkové (Cesta důvěry),

hry sportovní a hry relaxační (oddechové). Pro rozvoj schopností se dají používat hry karetní (Pexeso) a hry deskové (Dáma, Šachy).

d) Poznávací: Do této kategorie volnočasových aktivit lze zařadit různé výlety do přírody, ať už jednodenní či vícedenní akce, exkurze do zajímavých podniků a firem, výlety do jiných měst či do zahraničí. Při organizování vícedenních akcí je nutná precizní příprava a podrobný plán pro celé období i pro každý den zvlášť.

2.7 Aktivity Katedry VKZ PF JU pro osoby s postižením:

Tyto aktivity jsou reprezentovány především akcí „Spolu to dokážeme“, konanou každoročně v Hluboké nad Vltavou. Této integrační akci se budu věnovat v praktické části své bakalářské práce.

Další, poměrně novou, akcí je „Spolu dosáhneme cíle“ s podtitulem „Sport pro všechny – Handicap není překážkou.“ Toto setkání je společnou myšlenkou Mgr. Vlasty Kursové, Ph.D. a vedoucího sportovních tříd ZŠ Grunwaldova Mgr. Tomáše Marušky. Pod záštitou Občanského sdružení Jihočeský fotbal, SK Dynamo České Budějovice, a.s. a ve spolupráci s katedrou „Výchova ke zdraví“ Pedagogické fakulty Jihočeské univerzity a Statutárním městem České Budějovice se konal první ročník dne 1. října 2008 v areálu Sportovního centra mládeže v Mladém.

Mgr. Vlasta Kursová, Ph.D. uvedla k akci tato data: „Ve Sportovním centru mládeže se sešlo 38 soutěžících z českobudějovické „Empatie“ a 42 mladých fotbalistů, žáků 4. a 5. tříd. Program byl rozvržen na celé dopoledne a sestával se ze sportovních disciplín, jako jsou kuželky, střelba na branku florbalovou holí i fotbalovým míčem, jednoduché lanové aktivity, překážková dráha, slalom s míčem, přehazovaná.“ Akce proběhla velice zdařile a jejím hlavním přínosem bylo setkání zdravých mladých fotbalistů se světem, který do této doby mnoho neznali. A právě tímto setkáním si mnozí z nich uvědomili, jakým darem je zdraví a ze všech sil a nesobecky pomáhali při soutěžích svým handicapovaným vrstevníkům. „Všem se u fotbalistů moc líbilo, odezvy jsou kladné jak od dětí, tak i od hlavní vychovatelky Empatie,“ (Českobudějovický deník, 2008, on-line). uzavírá Mgr. Vlasta Kursová, Ph.D. a doplňuje, že pracuje na přípravě dalšího ročníku akce „Spolu dosáhneme cíle.“

Konané akce jsou koncepčně dlouhodobě připravovány a jejich realizace by nemohla proběhnout bez četných teoretických znalostí a vlastní praxe s osobami s tělesným postižením. Katedra Výchovy ke zdraví orientuje své předměty edukačním směrem. Během tříletého bakalářského studia studenti absolvují předměty „Aplikované pohybové aktivity pro postižené I“ (povinný předmět, zápočet), „Aplikované pohybové aktivity pro postižené II“ (povinný předmět, zkouška), „Aplikované pohybové aktivity pro postižené III“ (povinně-volitelný předmět, zápočet), ve kterých postupně získávají potřebné teoretické znalosti i praktické

dovednosti pro práci s handicapovanými lidmi. Nesuplují činnost rehabilitačního pracovníka – asistenta pedagoga, ale nabízí výchovné působení převážně v době volnočasových aktivit klientů. Klinickým pracovištěm katedry „Výchova ke zdraví“ je „Empatie-centrum sociálních služeb“ v Českých Budějovicích, ve kterém probíhají praktické části výuky. Spolupráce je též navázána s nestátním zařízením „Arpida“ a Základní školou speciální, Dlouhá 35, v Českých Budějovicích. S klienty tohoto školského zařízení mohou posluchači absolvovat zimní pobyt s dětmi na horách nebo letní školu v přírodě.

Pro klienty uvedených zařízení je připraven „Intervenční pohybový program“, který byl prakticky ověřen jako výzkumný projekt v rámci doktorského studia Mgr. Vlasty Kursové, Ph.D. v zařízeních obdobného charakteru v Jihočeském kraji.

Od akademického roku 2009/2010 bude pro zájemce program plně realizován, s veškerým materiálním vybavením i odborným vedením.

3 CÍL A ÚKOLY

3.1 Cíl práce

Cílem mé bakalářské práce je komplexní zpracování organizace a ověření integračního dne pro osoby s postižením (akce „Spolu to dokážeme“) včetně zpracování finančních potřeb, oslovení klientů, vytvoření organizačního týmu a rozdělení úkolů v něm, časového harmonogramu, nabídkového programu, formy odměňování účastníků akce a medializace celé akce.

3.2 Úkoly práce

K dosažení cíle je třeba splnit tyto úkoly:

1. Studium odborné literatury týkající se zvoleného tématu.
2. Objasnění zvolené tematiky v kontextu péče společnosti o sociálně zranitelné osoby.
3. Vysvětlení podstaty kulturně - sportovní akce „Spolu to dokážeme“ pořádané Oddělením výchovy ke zdraví PF JU v Českých Budějovicích pro osoby se zdravotním postižením a jejich nepostižené spoluobčany.
4. Porovnání úspěšnosti akcí v dvouletém cyklu (2007, 2008).
5. Odezva klientely z příslušných zařízení.
6. Utrídění a vyhodnocení získaných dat, včetně jejich zakomponování do metodického manuálu.
7. Vytvoření vlastního metodického manuálu.
8. Stanovení závěrů a doporučení do praxe

3.3 Odborné otázky

- a) Lze uvedenou akci hodnotit jako přínosnou pro všechny zúčastněné osoby?
- b) Je vhodné praktikovat uvedenou akci stále ve stávající lokalitě?
- c) Bude nově vytvořený model realizovatelný v praxi?

4 PRAKTICKÁ ČÁST

4.1 Metodika

Bakalářská práce obsahuje dvě základní části: teoretickou a praktickou, dílčí metody se samozřejmě liší. V teoretické části jsem využil metodu analýzy odborných publikačních zdrojů, následně utřídění a vlastní syntézu získaných poznatků.

Praktická část je pojata jako komparace dílčích akcí. Na základě takto zjištěných dat následuje vytvoření nového modelu integračního dne. Využitými metodami bylo pozorování.

4.1.1 Charakteristika souboru

Prvního dne „Spolu to dokážeme“ se v roce 2006 zúčastnilo celkem 84 osob, z toho bylo 41 osob (26 osob mužského a 15 osob ženského pohlaví) s různým tělesným či mentálním postižením a 43 dětí (20 chlapců a 23 dívek) ze základních škol. Organizační štáb měl k dispozici 25 pořadatelů včetně dvou hlavních organizátorů.

Druhého dne se v roce 2007 zúčastnilo celkem 143 osob, z toho 67 osob (41 mužů a chlapců a 26 žen a dívek) s tělesným či mentálním postižením a 76 žáků (34 chlapců a 42 dívek) základních škol. Organizační štáb tvořilo 34 lidí, 32 studentů oboru „Výchova ke zdraví“, dále Mgr. Vlasta Kursová, Ph.D. a David Šťastný.

V roce 2008 se integračního dne zúčastnilo 157 osob – 75 osob s různým postižením (46 mužů a chlapců a 29 žen a dívek) a 82 žáků základních škol, z toho 38 chlapců a 44 dívek. V organizačním štábu se na pořádání dne podílelo 35 studentů oboru „Výchova ke zdraví“ a stejní dva hlavní organizátoři jako v roce 2007.

Tři ročníky akce „Spolu to dokážeme“ absolvovalo celkem 384 osob – 183 účastníků s tělesným či mentálním postižením (113 osob mužského a 70 osob ženského pohlaví) ve věkovém rozmezí 6 – 26 let a 201 žáků základních škol (92 chlapců a 109 dívek). Většina postižených spoluobčanů se samozřejmě zúčastnila opakovaně všech tří ročníků. Žáci základních škol byli ve věku 13 – 14 let (žáci sedmých a osmých tříd). V organizačním štábu pracovalo během tří let 96 pracovníků,

především z řad studentů katedry „Výchova ke zdraví“ Pedagogické fakulty Jihočeské university v Českých Budějovicích.

4.1.2 Charakteristika integračního dne „Spolu to dokážeme“

Základní myšlenkou akce „Spolu to dokážeme“ je udělat mimořádný a pěkný den pro postižené a zdravým dětem ukázat cestu, jak žít s postiženými spoluobčany, jak se k nim chovat, a pokud budu přesně definovat, tak se také zbavit ostychu a strachu v komunikaci s nimi. Je kladen důraz na integraci a cílem akce je i navazování přátelských vztahů mezi jednotlivými účastníky integračního dne.

První den „Spolu to dokážeme“ se uskutečnil 28. června 2006 v Hluboké nad Vltavou. Původní nápad se zrodil na pracovišti katedry „Výchova ke zdraví“ u vedoucí katedry doc. PaedDr. Milady Krejčí, CSc. a její spolupracovnice Mgr. Vlasty Kursové, Ph.D., v roce 2005. Cesta k uskutečnění této akce byla dlouhá a náročná.

a) Organizační štáb:

Nejprve musíme jmenovat instituce, které se podílely a dodnes podílejí na organizování dne „Spolu to dokážeme“. Jedná se o Pedagogickou fakultu Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, Ústav sociální péče „Empatie“, „Baseball and softball club“ Hluboká nad Vltavou a firmu „PCO“. Pedagogickou fakultu zastupují doc. PaedDr. Milada Krejčí, CSc. a Mgr. Vlasta Kursová, PhD., ústav sociální péče Mgr. Daniela Pokorná, baseballový klub reprezentuje David Šťastný a firmu PCO zastupuje Peter Bohinský. Těchto pět lidí stojí na počátku celé akce, která díky jejich pili, pracovitosti, ochotě a obětavosti vykryštovala do dnešní podoby, má za sebou již tři ročníky a chystá se čtvrtý. Vedoucí organizačního štábu se stala doc. PaedDr. Milada Krejčí, CSc., štáb tvořila Mgr. Vlasta Kursová, PhD., společně s Davidem Šťastným. Pan Peter Bohinský ve štábu zastupoval největšího sponzora celé akce, firmu PCO.

b) Finanční zajištění:

Pro první ročník byla vytvořena následující finanční rozvaha, která je, s drobnými úpravami, používána jako základ pro všechny další ročníky. Jsou v ní zohledněny především ceny pro děti a občerstvení, ale není zapomenuto ani na drobné

náklady související s bezchybným chodem celé akce. Náklady se mohou zdát celkem nízké, ale je to způsobeno několika faktory. Předně možnost bezplatného využití Zoologické zahrady „Ohrada“, Loveckého záměčku Hluboká nad Vltavou i přilehlých pozemků, které jsou využívány během dne jako sportoviště. Dalším faktorem je práce štábu zdarma, účtovány jsou pouze náklady na telefon a dopravu, spojenou s jednáními v Hluboké nad Vltavou. Rovněž několik desítek dobrovolníků, pracujících na zajištění vlastního průběhu akce tráví celý den bez nároku na odměnu. Vstříc vyšli i poskytovatelé jednotlivých atrakcí, kteří tyto dokázali dodat a provozovat jen za režijní náklady (karaoke, skákací hrad, informační stan). Je třeba připomenout i známé sportovce (např. Václav Prospal), kteří si s dětmi zasoutěžili bez nároků na odměnu.

Z níže uvedeného rozpočtu celé akce je zřejmé, že bylo a je zapotřebí celou akci zajistit za pomoci sponzorů. Osloveno bylo několik vytipovaných firem, ne všechny však reagovaly na naše žádosti. Některé odmítly přímo, jiné ani neodpověděly. Proto je třeba vyzdvihnout všechny sponzory, kteří vyšli vstříc a celou akci se rozhodli finančně podpořit. Hlavním sponzorem akce zůstává firma PCO, dále se jedná o firmy: DRUID CZ, KOH-I-NOOR HARDTMUTH, BRATŘI ZÁTKOVÉ, PRYM CONSUMER, BIOGENA ČESKÉ BUDĚJOVICE, ARTYPA HOLUBOV, PARMA SERVIS, EUROSOFT ČESKÉ BUDĚJOVICE, E.ON, JEDNOTA ČESKÉ BUDĚJOVICE, ATLANTA ČESKÉ BUDĚJOVICE, JIHOČESKÝ KURÝR a TV GIMI. Posledně jmenované firmy se rozhodly akci podpořit i mediálně, společně s nimi se v této oblasti angažovalo i Rádio Kiss Jižní Čechy a pomohl Český rozhlas 106,4 FM. Všechny výše jmenované firmy se staly trvalými partnery při pořádání všech ročníků akce „Spolu to dokážeme“.

I nadále jsou vytipováváni další možní sponzoři a během celého roku se organizátoři pokouší oslovovat další podniky.

Předpokládané náklady:

- - autobus pro přepravu dětí	4 000,- Kč
- - rádio Kiss - moderátor	2 000,- Kč
- - vybavení disciplín	5 000,- Kč
- - ceny pro děti	25 000,- Kč
- - občerstvení	14 000,- Kč
- - karaoke	6 000,- Kč
- - skákací hrad (včetně obsluhy)	6 000,- Kč
- - informační centrum (papíry, tužky, apod.)	2 000,- Kč
- - stan - informační centrum	5 000,- Kč
- - organizační štáb (telefony, benzín)	3 000,- Kč
- - pódium	4 000,- Kč
- - finanční rezerva	4 000,- Kč
Celkem	80 000,- Kč

Je samozřejmě potěšitelné, že do této akce se zapojil i starosta obce Hluboká nad Vltavou a zároveň i senátor Ing. Tomáš Jirsa a v předchozích letech hejtmán Jihočeského kraje RNDr. Jan Zahradník, oba jako garanti celého dne „Spolu to dokážeme“.

c) Místo konání:

Prvním problémem, který se podařilo vyřešit, bylo místo konání celého dne. Ke spolupráci byl přizván David Šťastný, jednatel basebalového klubu Hluboká nad Vltavou. Byla vytipována a navržena dvě možná místa konání. Prvním byl areál basebalového klubu, druhým pak Lovecký zámeček, zoologická zahrada a volně přístupné přilehlé pozemky. Ve prospěch areálu basebalového klubu hovořilo výborné zázemí – klubovna, možnost občerstvení a hlavně dokonale vybavená různá sportoviště a hřiště. Vzhledem k tomu, že se celá akce nezaměřuje jen na sportovní využití, ale je chápána edukačně, zvítězila druhá, byť složitější, varianta. Následovala jednání s ředitelem ZOO „Ohrada“ Ing. Vladimírem Pokorným a s ředitelem Loveckého zámečku o možnostech uskutečnění plánované akce. Vstřícné jednání

obou jmenovaných celou záležitost usnadnilo. Během několika setkání si postupně všechny jednající strany ujasňovaly, jak bude celý den probíhat a které dílčí akce se uskuteční v zoologické zahradě a které v Loveckém zámečku, kolik bude v zámečku zpřístupněných prostor pro tuto akci, kudy povede trasa zoologickou zahradou, jaká zvířata mohou děti nejvíce zaujmout apod.

Otázek k řešení bylo opravdu mnoho, je nutné znovu zdůraznit, že vstřícností všech zúčastněných se podařilo řešit všechny očekávané i nenadálé problémy rychle a bez velkého nervového vypětí. Výsledek jednání byl následující: jasně stanovená trasa prostorem zoologické zahrady i Loveckého zámečku, využití louky před Loveckým zámečkem ke sportovním a dovednostním aktivitám.

d) Počet osob:

Po oslovení vedení ústavů v Českých Budějovicích a okolí (Empatie, Arpida apod.) bylo zhodnoceno, že se na pořádanou akci dostaví 100 postižených nejen dětí, ale i dospělých. Proto bylo domluveno, že bude pozváno 100 dětí ze základních škol v Hluboké nad Vltavou, Zlivi a byly osloveny i školy v Českých Budějovicích, kde již odezva nebyla taková, jakou předpokládal organizační štáb.

e) Čas konání:

Z hlediska školního harmonogramu jasně vyplývá, že nejvhodnějším termínem je polovina až konec června. Teplé letní počasí, minimální školní povinnosti všech zúčastněných a jejich předprázdninové pozitivní naladění může přispět ke zdaru akce. Tato hypotéza se splnila na sto procent již při prvním ročníku a termín všech následujících dnů „Spolu to dokážeme“ zůstává přibližně stejný a spolu se všemi dalšími faktory přispívá i vhodně zvolené datum k úspěšnosti akce.

Časový průběh dne „Spolu to dokážeme“ byl větším problémem. Děti z centra „Empatie“ jsou limitované příchodem do centra, časem snídaně i oběda a proto bylo nutné naplánovat průběh akce v limitu čtyř hodin. Bylo stanoveno, že začátek celého dne bude v 9:00 hodin, ale již od půl deváté bude vše připraveno a je proto možné přijet i dříve. Konec akce je naplánován na 13.00 hodin, pokud jsou soutěže ukončeny dříve, lze využívat všechny atrakce v místě konání (karaoke, skákací hrad, návštěva zoologické zahrady či Loveckého zámečku).

Organizátoři a jejich pomocníci mají sraz v místě konání v 7:00 hod. Tento čas není nadsazený, neboť je třeba připravit jednotlivá sportoviště, projít si trasy, vedoucí zoologickou zahradou a Loveckým zámečkem, zkontrolovat dárkové balíčky, tašky a ceny do soutěží a řešit spoustu dalších, někdy hodně neočekávaných problémů. Je třeba pamatovat na to, že při příchodu prvních zúčastněných musí být již vše hotovo a vzorně připraveno.

f) Program dne:

Průběhem celého dne nás musí neustále provázet idea, že chceme pobavit, poučit a zaujmout všechny zúčastněné, a to jak formou her, dovednostních soutěží, tak i sportovních disciplín a prokazování znalostí. Je nutné celý program tvořit s ohledem na rozdílnost v možnostech jednotlivců. Jako příklad nevhodných soutěží lze uvést jakékoliv kolektivní míčové hry, jízdu zručnosti na kole a další, popsaným podobné.

Musíme mít na paměti, že každý účastník by měl každou disciplínu zvládnout a odnést si z ní příjemný zážitek! Toto motto stálo u zrodu všech disciplín, ať již sportovních, rukodělných či znalostních. Každá soutěž, která byla a je zařazena do programu, musí splňovat následující podmínky:

1. zvladatelná pro všechny účastníky
2. nezesměšňující
3. bez rizik zranění či úrazů
4. zábavná nebo poučná (či kombinace obojího, což je ideální stav)
5. možnost drobných improvizací

Ad 1. Tato podmínka je jasná a srozumitelná. Rozhodně není možné do programu zařazovat silové disciplíny, rychlostní soutěže, závody, které by zdůrazňovaly rozdíly mezi dětmi ze základních škol a účastníky z center sociální péče.

Ad 2. Je potřeba snažit se vyhnout disciplínám, které by, byť nechtěně, mohly zesměšnit kohokoliv ze zúčastněných. Je rozdíl, když si dokážou lidé dělat legraci sami ze sebe a když jsou terčem posměchu či ironických poznámek. Toto riziko hrozí především u menších dětí, které ještě dostatečně nedokážou rozeznat, kam až mohou zajít ve styku s postiženými spoluobčany. Z tohoto důvodu důsledně dodržujeme zásadu, aby se spoluúčastnili všech disciplín v soutěžním svazku (dvojici či čtveřici)

zdraví i handicapovaní „závodníci“. Jako příklad nevhodných disciplín bych uvedl soutěže zručnosti či prokazování znalostí např. formou testu.

Ad 3. Zde je třeba se zamýšlet nejen nad výběrem jednotlivých disciplín, ale také nad místem, zvoleným pro jejich provozování, rovněž pomůcky jsou velmi důležité. Snažíme se vyhýbat ostrým předmětům, trasám, které vedou velmi nerovným či kamenitým a jinak nebezpečným terénem (prohlubně, podmáčené prostory, husté křoví atd.). Z pomůcek je třeba vynechat střelné zbraně (vzduchové pušky či pistole), nože, sekery apod.

Ad 4. Těmito podmínkami se zabývám samostatně v následujícím textu.

Ad 5. Těmito podmínkami se zabývám samostatně v následujícím textu.

Jak tedy zorganizovat zábavné a poučné dopoledne? Prvním předpokladem je rozdělení celého areálu, v němž budou soutěže probíhat, na menší úseky. Každý úsek může mít několik podúseků, dle zaměření celého úseku. Dalším krokem je zvolit základní zaměření jednotlivých stanovišť. Následuje výběr vhodných konkrétních disciplín a soutěží. Zde musíme postupovat dle výše uvedených zásad č.1 - 5. Základní rozdělení do čtyř kvadrantů zůstává neměnné. Konkrétními kvadranty rozumíme zoologickou zahradu, Lovecký zámeček, louku před zámečkem a prostor parku, který k zámečku přiléhá.

V prvním kvadrantu – zoologická zahrada „Ohrada“ - lze ukázat dětem ve spolupráci s ošetřovateli krmení jednotlivých zvířat (dopoledne probíhá krmení např. vydry říční, pelikánů a medvědů). Dále se nabízí možnost jízdy na ponících v areálu ZOO, pobyt přímo ve výběhu koz domácích a jejich krmení. Jako velmi dobrý nápad se jeví cvičení jógy v areálu ZOO. Některé ásany jsou pojmenovány po zvířatech a je velmi zajímavé a poučné zacvičit jednotlivé ásany přímo u jednotlivých zvířat (orel, ryba) a přidat i některé další (kobra, velbloud). Pro akci „Spolu to dokážeme“ je velmi dobře využitelné dětské divadélko, kde lze uspořádat nejen besedu se zaměstnanci ZOO, ale také uspořádat soutěž v kreslení či modelování zvířat, která děti nejvíce zaujala.

V druhém kvadrantu, který tvoří Lovecký zámeček, se nabízí příležitost spíše k poučení, než k soutěžím. Zde je třeba nejdříve využít služeb průvodce, který provede celou skupinu zámkem a podá zjednodušený výklad. Je třeba děti zaujmout

zajímavými a úsměvnými příhodami více, než historickými fakty. Následovat může krátký, rychlý a zábavný kvíz.

Třetí a čtvrtý kvadrant jsou umístěny před loveckým zámečkem. Tvoří je zámecký park a louka. Nabízí se široká škála možností využití, především sportovní, tábornické i dovednostní disciplíny. Tyto kvadranty vyžadují největší organizační zajištění, neboť zde hrozí možnost úrazu, je třeba eliminovat kumulaci dětí u jednotlivých soutěží a disciplíny na sebe musí navazovat s minimálními časovými prodlevami. Pokud je den tematicky zaměřen, vztahují se k tomuto zaměření i jednotlivé disciplíny.

4.1.3 Organizace šetření

Šetření probíhalo v letech 2007 a 2008, kdy jsem se integračního dne „Spolu to dokážeme“ zúčastnil jako řadový organizátor. Vzhledem k 25-ti letům praktické práce s dětmi pro mě nebylo těžké zapojit se do příprav a organizace této akce. Nová však byla práce s postiženými v takovémto rozsahu.

Celá akce začíná pro organizátory v 7:00 hodin. Probíhá rozdělení do skupin podle kvadrantů, připravuje se materiál, potřebný pro soutěže, procházejí se trasy, kontrolují se bezpečnostní podmínky.

Od osmi hodin probíhá prezence účastníků. Kontrolují se seznamy a každý účastník dostává identifikační kartičku (viz příloha č. 1). Dále probíhá rozřazení do 4 velkých skupin, každá skupina má svého organizátory, barevnou zástavu (vlajku) a identifikační kartičky jsou v barvě skupiny. Organizátor skupiny rozdělí skupinu do dvojic, případně trojic, a to samozřejmě tak, aby ve skupině byl jeden zdravotně postižený účastník.

V devět hodin probíhá krátké zahájení, kterého se zúčastní starosta obce Hluboká nad Vltavou Ing. Tomáš Jirsa a vedoucí katedry „Výchova ke zdraví“ doc. PaedDr. Milada Krejčí, CSc. Je třeba krátce vyzdvihnout význam této akce a poděkovat jak zúčastněným, tak organizátorům i sponzorům.

V půl desáté začíná vlastní program, každá skupina cca v počtu padesát dětí zaujme jedno stanoviště a začínají soutěže a hry. Celé dopoledne doprovází program Rádía Kiss Jižní Čechy a jeho moderátor. Ve volných chvílích je možno využívat dalších atrakcí. Důsledně je zabezpečen pitný režim, v průběhu celé akce probíhá její

fotodokumentace (viz přílohy).

Zhruba v půl jedné je plánován konec akce. Je dodrženo pravidlo, že každé dítě dostane odměnu, ať už se jedná o dárkový balíček či dárkovou tašku. V závěrečném zhodnocení a slavnostním ukončení celé akce je akce zhodnocena, jsou vyzdviženi všichni jednotlivci a je třeba znovu upozornit na přínos akce a navázaná přátelství. V průběhu celé akce je používána pozitivní motivace – chválení a povzbuzování.

Po odjezdu dětí kolem třinácté hodiny organizátoři uklidí celé prostranství, které bylo používáno pro akci. Následuje interní vyhodnocení, rozbor a jsou vznášeny nápady a návrhy.

5 VÝSLEDKY A DISKUSE

5.1 Rok 2007 (data, srovnání, diskuse)

II. ročník akce „Spolu to dokážeme“ se konal dne 25. 6. 2007 v prostorech Loveckého zámečku, zoologické zahrady „Ohrada“, v přilehlém parku a na louce u Munického rybníka. Této akce se zúčastnilo 143 osob, z toho 67 osob (41 mužů a chlapců a 26 žen a dívek) s tělesným či mentálním postižením a 76 žáků (34 chlapců a 42 dívek) základních škol. Organizační štáb tvořilo 34 lidí. Vedoucí štábu byla Mgr. Vlasta Kursová, Ph.D., jejím zástupcem David Šťastný a dále se práce ve štábu zúčastnilo 32 studentů oboru „Výchova ke zdraví“.

Sraz organizačního štábu byl v sedm hodin u Loveckého zámečku. Po rozdělení osob na jednotlivé úseky a vyjasnění činnosti na jednotlivých stanovištích začala vlastní příprava stanovišť. Nejvíce práce byla s přípravou stanoviště pro dovednostní soutěže, umístěné v parku. Díky spolupráci s Hasičským záchranným sborem Jihočeského kraje byla za pomoci jejich techniky přivezena na toto stanoviště tři nepojízdná osobní vozidla, která následně soutěžícím sloužila jako plátna pro malování sprayovými barvami. Souběžně s přípravou stanovišť probíhala stavba nafukovacího skákacího hradu, instalace techniky rádia Kiss Jižní Čechy a zařízení na karaoke. Po ukončení přípravných prací na stanovištích organizátoři pomáhali s prezencí přiděleným pracovníkům. Všichni čekali, zda počet příchozích převýší číslo 150, zůstalo však nakonec u 143 soutěžících. Ti byli rozděleni do 3 skupin po 36 lidech a čtvrtou skupinu tvořilo 35 účastníků. Každá skupina byla dále rozdělena na podskupiny (dvojice a trojice), samozřejmě k jednomu tělesně či duševně postiženému byli přiřazeni jeden či dva žáci základní školy.

V 9:10 hodin slavnostně zahájil celý integrační den „Spolu to dokážeme“ starosta Hluboké nad Vltavou a senátor Ing. Tomáš Jirsa. Jeho krátký projev poslouchaly již čtyři různobarevné skupiny, každá seřazená za svojí zástavou. V projevu zaznělo poděkování organizátorům a přání, aby se konaly i další ročníky této akce. Potom si vzala slovo hlavní organizátorka celé akce, Mgr. Vlasta Kursová, Ph.D., která ve stručnosti a přesně popsala jednotlivá stanoviště a úkoly, které na nich soutěžící čekají.

V 9:30 hodin začínaly vlastní soutěže.

Na stanovišti číslo jedna (ZOO Ohrada) organizátoři ve spolupráci se zaměstnanci seznamovali účastníky s jednotlivými chovanými zvířaty, bylo předváděno krmení a umožněn vstup do ohrady ke kozám a kontakt s nimi. Každá ze skupin skončila v dětském divadélku, kdy byly připraveny pastelky, tužky, fixy a papíry a kde každý z účastníků namaloval zvíře, které ho nejvíce zaujalo.

Stanoviště číslo dvě se nacházelo v areálu Loveckého zámku. Účastníci byli zábavnou formou seznámeni s vystavenými exponáty i historií stavby. Po domluvě s průvodcem byly mezi skutečné exponáty zařazeny věci, které mezi ostatní nepatřily. Jednalo se především o současné technické pomůcky – hodinky, mobil, kalkulačka, baterie, sluchátka k PC. Úkolem každé podskupiny bylo zapamatovat si nepatřičné věci a po skončení exkurze v Loveckém zámku je namalovat. (zde se jednalo o jednu z verzí Kimovy hry).

Stanoviště číslo tři bylo v parku. Zde se nacházely soutěže, které prokazovaly zručnost a nápaditost jednotlivých účastníků spolu s fyzickou kondicí. Jednotlivé úseky tvořily:

- řezání dřeva
- zatloukání hřebíků
- spojení řetězu
- lakování karoserie
- skládání obrázků z plastových víček

Stanoviště číslo čtyři se nacházelo na louce a bylo věnováno sportovním disciplínám, ať již tradičním, tak i zcela netradičním:

- běh na běžkách ve dvojicích
- skákání v pytli
- běh třínohý (běží dvojice a má svázané dvě nohy k sobě)
- přetahování lanem
- skákání panáka

- střelba na florbalovou branku s mistrem světa (Václav Prospal)
- hod míčky na cíl (obličej klauna s otevřenou pusou)
- hod míčkem na plechovkovou pyramidu
- střelba lukem

Mezi loukou a parkem se nacházelo stanoviště centrální, kde bylo umístěno podium Rádia Kiss Jižní Čechy, nafukovací skákací hrad, karaoke zařízení a stan, ve kterém se odehrála prezence a kde byly připraveny zásoby nealkoholického pití a dárkové balíčky. V tomto stanu se také nacházel zdravotník celé akce a vždy minimálně dva z pořadatelů, kteří byli připraveni řešit dotazy, prosby a nenadálé situace (k těm během celého dne nedošlo).

Ve srovnání s předchozím prvním ročníkem se podařilo celou akci zabezpečit stejně dobře po finanční stránce a se sponzory domluvit dlouhodobou spoluprací. Posun byl jednoznačně znatelný v organizaci celého dne. Povedlo se vyvarovat chyb, k nimž docházelo během prvního ročníku akce. Zkvalitnila se pořadatelská služba, nedocházelo k časovým prostojům a podařilo se dodržet časový harmonogram celé akce. Drobné závady se daly nalézt v chování některých jedinců z řad organizátorů, neboť si někteří plně neuvědomili, že akce se nekoná kvůli nim, ale oni jsou tu kvůli akci „Spolu to dokážeme“. Velmi pozitivně lze hodnotit účast Václava Prospala, reprezentanta ČR v ledním hokeji, který nejenže ochotně soutěžil proti týmům ve střelbě na florbalovou branku, a ještě ochotně rozdával autogramy, ale přislíbil i účast na akci pro příští ročníky. Dále je třeba vyzdvihnout ochotu a profesionalitu příslušníků Hasičského záchranného sboru Jihočeského kraje, kteří se postarali o ukázkou z jejich zásahů (dopravní nehoda, požár), ale dále dopravili na místo a zase odvezli nepojízdná vozidla, která sloužila na jednom ze stanovišť jako cíl pro malování.

Otázek do diskuse pro příští ročníky zůstává přes úspěch akce stále dost. Podaří se udržet všechny sponzory? Kde shánět nové? Je program dostatečně zajímavý? Daří se naplňovat hlavní myšlenku akce – Spolu to dokážeme? Na všechny tyto otázky lze odpovědět převážně kladně, i když je neustále mnoho možností ke zlepšení. Hlavním cílem pro příští ročníky je oslovení co největšího počtu základních

škol v Českých Budějovicích a okolí a snaha o jejich zapojení do akce „Spolu to dokážeme“. Na akci nemusí nutně být z každé základní školy dvě třídy dětí, ale dobrou myšlenku na prospěšné akci dokážou děti rychle rozšířit mezi sebou a zájem o další ročníky by měl stoupat.

5.2 Rok 2008 (data, srovnání, diskuse)

III. ročník akce „Spolu to dokážeme“ se konal dne 12. 6. 2008 ve stejných prostorech jako v předchozím roce. Akce se v roce 2008 zúčastnilo celkem 157 osob – 75 osob s různým postižením (46 mužů a chlapců a 29 žen a dívek) a 82 žáků základních škol, z toho 38 chlapců a 44 dívek. V organizačním štábu se na pořádání dne podílelo 35 studentů oboru „Výchova ke zdraví“ a dva hlavní organizátoři – Mgr. Vlasta Kursová, Ph.D. a David Šťastný.

Oproti předchozím ročníkům se objevila první změna – celý den dostal zaměření „Výlet do přírody a jeho nástrahy“.

Vzhledem k loňským zkušenostem se přípravná fáze zvládnula bez problémů a neočekávaných událostí. Po skončení příprav se většina organizátorů zabývala prezencí. Konečně se podařilo překonat počet 150 účastníků – a to o sedm osob. Soutěžící byli rozděleni do 3 skupin po 39 lidech, čtvrtou skupinu tvořilo 40 účastníků. Každá skupina byla dále rozdělena na podskupiny (dvojice a trojice) a jako každoročně k jednomu tělesně či duševně postiženému byli přiřazeni jeden či dva žáci základní školy.

Po úvodním projevu starosty Hluboké nad Vltavou Ing. Tomáše Jirsy a organizačních pokynech Mgr. Vlasty Kursové, Ph.D., začaly v 9:30 hodin vlastní soutěže.

Stanoviště číslo jedna - ZOO Ohrada - a stanoviště číslo dvě - Lovecký zámeček - zůstala beze změn oproti roku 2007. Ochota představitelů i řadových zaměstnanců obou institucí usnadňuje práci organizátorům a zpestřuje zážitky účastníkům. V zoologické zahradě bylo tento rok téma zaměřeno na zvířata české přírody. Velkou pozornost si získalo venkovní terárium se zmijemi a poutavý výklad jednoho ze zaměstnanců ZOO. Překvapující pro většinu soutěžících byla i informace, že v Čechách žije ve volné přírodě rys ostrovid. Proto nepřekvapí, že většina kreseb se týkala právě dvou zmíněných zvířecích druhů.

Stanoviště číslo tři zůstalo v parku. Stejně zůstalo i zaměření disciplín na fyzickou připravenost a manuální zručnost, vše bylo zaměřeno na tábornické

dovednosti:

- řezání dřeva
- zatloukání hřebíků
- stavba stanu
- sbalení batohu
- co na výlet nepatří
- výlet v noci (upravená hra „Den trifiků“)
- oblékání podle počasí

Stanoviště číslo čtyři se nacházelo na louce a opět bylo věnováno sportovnímu vyžití:

- běh na běžkách ve dvojicích
- skákání v pytli
- běh třínohý (běží dvojice a má svázané dvě nohy k sobě)
- přetahování lanem
- hod míčky na cíl (obličej klauna s otevřenou pusou)
- hod míčkem na plechovkovou pyramidu
- střelba lukem
- střelba na florbalovou branku s Václavem Prospalem
- fotbal v pěticích
- hrátky s padákem

Centrální stanoviště zůstalo na pomezí louky a parku. Opět mu dominovalo pódium Rádia Kiss Jižní Čechy s výborným moderátorem a vojenský stan jako sídlo hlavního zdravotníka akce a zároveň stan zásobovací (bohaté zásoby pro dodržování pitného režimu všech účastníků akce. Ve stanu se nacházelo i informační centrum, které bylo připraveno pomoci každému, kdo pomoc potřeboval.

Ve srovnání s předchozími ročníky zůstala na dobré úrovni spolupráce se sponzory. Zřetelný posun byl znatelný v organizační stránce. Velmi pomohlo včasné seznámení pořadatelů s programem a předběžné rozdělení úkolů již před začátkem akce. Pozitivně lze vnímat i jednotný rámeček celého dne – „Výlet do přírody“, který

umocnil prožitek všech zúčastněných. Dalším plus byl převlek organizátorů, provázejících soutěžící po zoologické zahradě. Na vysoké úrovni funguje i nadále spolupráce s Rádiem Kiss Jižní Čechy a s Hasičským záchranným sborem Jihočeského kraje. Problémem zůstává i nadále chování některých pořadatelů, kteří si neuvědomují, že akce se nekoná kvůli nim, ale oni jsou zde pro zabezpečení celého dne. Není úkolem ostatních pořadatelů shánět tyto jedince po celém areálu a pro příští ročníky je třeba pečlivěji volit spolupracovníky do organizačního štábu.

Že se daří akci vylepšovat a dobře propagovat je patrné i z nárůstu počtu zúčastněných, a to jak z řad našich postižených spoluobčanů, tak i z řad dětí sedmých a osmých tříd základních škol. Rozhovory s učiteli základních škol potvrzují, že u dětí dochází k proměně vnímání soužití s postiženými a začínají se více zajímat o tuto problematiku. Tento stav potvrzují i někteří organizátoři, jímž kladou tyto děti spoustu otázek typu: „Na jakou mám jít školu, abych se mohl věnovat práci s postiženými? Kde mohu pomáhat už teď?“ Jsou to příjemné dotazy a svědčí o sociální výchově a sociálním cítění těchto třinácti- a čtrnáctiletých žáků základních škol.

Ještě jeden úkol pro příští ročníky je důležitý – jmenovat z řad organizátorů jednoho pracovníka, který bude mít na starosti pouze fotodokumentaci celé akce. Je pravdou, že na akci fotí mnoho lidí, ale dát následně jejich fotografie dohromady a třeba je formou prezentace vyvěsit na internetové stránky je úkol nespílitelný.

5.3 Diskuse k integračnímu dni

Co nám ukázaly tři uplynulé ročníky? Především to, že myšlenka uspořádat akci „Spolu to dokážeme“ je správná. Daří se integrovat postižené spoluobčany nenásilnou formou a herní metodou. Po počátečním ostychu se objevují první náznaky komunikace (úsměvy, doteky) a následně v průběhu her dochází k „plné“ komunikaci nejprve ve dvojicích či trojicích, posléze i ve větší komunitě jednoho družstva. Zajímavé a poučné je pozorovat fyzický kontakt mezi jednotlivými soutěžícími. Děti ze základních škol nejsou zvyklé na vzájemné doteky, naopak postižení spoluobčané je vyhledávají a vyžadují. Zatímco na prvním stanovišti lze ještě pozorovat určitou nedůvěru, od druhého či třetího stanoviště již chodí dvojice a trojice ruku v ruce a po úspěšném zvládnutí disciplín jsou vidět úsměvy a objímání – prostě naplňují heslo integračního dne – „Spolu to dokážeme“.

Dalším přínosem je navázání trvalé spolupráce se zástupci obce Hluboká nad Vltavou a jejím starostou a senátorem Ing. Tomášem Jirsou, dále s vedením Zoologické zahrady „Ohrada“ a Loveckého zámečku, bez jejichž pomoci by celý den probíhal podstatně komplikovaněji. Překvapením pro organizátory byl přístup sponzorů. Po oslovení mnoha subjektů se pro první ročník podařilo zavázat ke spolupráci 14 firem, které pokryly náklady, potřebné pro uspořádání akce. Po ukončení prvního dne, na kterém byli přítomni zástupci sponzorů, přislíbili tito sponzorskou podporu dalším ročníkům. V neposlední řadě nemůžeme opomenout spolupráci s hejtmanem Jihočeského kraje RNDr. Janem Zahradníkem, který se stal garantem akce. Vyzdvihnout je třeba i Hasičský záchranný sbor Jihočeského kraje, který se také stává trvalým spolupracovníkem integračního dne.

Proti tomu stojí přístup některých ředitelů a ředitelk oslovených základních škol v Českých Budějovicích. „Nechuť a výmluvy“ – tak by se dala charakterizovat jejich vstřícnost vůči projektu „Spolu to dokážeme“. Dalším problémem je přístup některých jedinců z řad organizátorů. Snad si ani neuvědomují, jaké jsou jejich úkoly a proč na této akci jsou. Právě z důvodů neochoty či malé snahy těchto lidí dochází k časovým prodlevám, posunu v harmonogramu soutěží a ke sporům s ostatními členy organizačního zajištění. Je proto třeba již před akcí tyto jedince vytipovat a do organizačního štábu je vůbec nezařazovat. Ovšem toto jsou pouze výjimky, neboť za

svou činnost si organizátoři zaslouží absolutorium. Pod vedením Mgr. Vlasty Kursové, Ph.D., je činnost štábu rok od roku propracovanější a odstraňují se drobné i větší nedostatky, zjištěné v předešlých ročnících. Většina organizátorů pochází z řad studentů katedry „Výchova ke zdraví“. I oni si uvědomují, jak je důležitá spolupráce s našimi postiženými spoluobčany, navazují s nimi přátelství, která se daří rozvíjet i během roku.

5.4 Návrh nového modelu

Po rozboru třech uplynulých ročníků jsem došel k závěru, že je stále co zlepšovat. První možnost byla naznačena již v roce 2008 – jednotný rámec celého dne. Integrovaný den pak působí komplexně, propracovaně, jednotlivá stanoviště jsou svázána s hlavním zaměřením. Jedno ze zaměření tohoto dne může být „Rychlé šípy – náš vzor“. Právě tomuto modelu se chci věnovat, neboť ideály (čestnost, přátelství, ušlechtilost, vytrvalost) chlapeckého klubu „Rychlé šípy“ a jejich autora Jaroslava Foglara jsou dlouhodobé a mají trvalou hodnotu.

a) Organizační štáb:

Předpoklad je, že organizační štáb bude pracovat ve stejném počtu lidí, jako doposud. Je třeba všechny seznámit alespoň se základem díla Jaroslava Foglara, nejlépe formou samostudia. Dále hlavní organizátor určí 5 hlavních pomocníků, kteří budou představovat jednotlivé chlapce klubu Rychlých šípů. Je třeba vybrat vhodné typy, případně je domaskováním co nejvíce přiblížit k podobě předlohy:

- Mirek Dušín – blonděné vlasy, žlutá košile, hnědé krátké kalhoty, umí hrát na kytaru, vedoucí klubu
- Jarka Metelka – černovlasý, česaný „na pěšinku“, modrá košile, modré krátké kalhoty, zástupce vedoucího klubu, manuálně zručný
- Jindra Hojer – nejméně nápadný člen klubu, blonděný, účes „na patku“, bílá košile, červené kalhoty, věčný smolař, zdravotník klubu
- Červenáček – na tmavých vlasech vždy červená čepice – „lodička“, modrá košile, hnědé krátké kalhoty, vyzná se v přírodě
- Rychlonožka – účes „ježek“ neurčité barvy, červená košile, modré krátké kalhoty, nezdolný optimista, vtipálek a šprýmař

Těchto pět hochů by mělo vítat všechny zúčastněné, zúčastnit se slavnostního zahájení a pak každý z nich zabezpečovat jedno stanoviště.

b) Finanční zajištění:

Z předchozích ročníků víme, že na zabezpečení akce je třeba cca 80.000,- Kč. Většina z této částky připadá na zabezpečení pitného režimu a odměny pro soutěžící. Rovněž je třeba doplňovat jednotlivé disciplíny vybavením. I pro příští ročníky je počítáno s bezplatným využitím prostor Zoologické zahrady „Ohrada“, Loveckého zámečku Hluboká nad Vltavou i přilehlých pozemků, která jsou využívána během dne jako sportoviště. Dalším faktorem je práce štábu zdarma a činnost všech organizátorů bez nároku na odměnu.

Hlavním sponzorem akce zůstává firma PCO, dále se jedná o firmy: DRUID CZ, KOH-I-NOOR HARDTMUTH, BRATŘI ZÁTKOVÉ, PRYM CONSUMER, BIOGENA ČESKÉ BUDĚJOVICE, ARTYPA HOLUBOV, PARMA SERVIS, EUROSOF ČESKÉ BUDĚJOVICE, E.ON, JEDNOTA ČESKÉ BUDĚJOVICE, ATLANTA ČESKÉ BUDĚJOVICE, JIHOČESKÝ KURÝR a TV GIMI. Posledně jmenované firmy se rozhodly akci podpořit i mediálně, společně s nimi se v této oblasti angažovalo i Rádio Kiss Jižní Čechy a pomohl Český rozhlas 106,4 FM. Všechny výše jmenované firmy se staly trvalými partnery při pořádání všech ročníků akce „Spolu to dokážeme“.

Garantem celé akce zůstává i pro příští ročníky starosta Hluboké nad Vltavou a senátor Ing. Tomáš Jirsa. Do dalších ročníků přislíbil svou účast i hokejový reprezentant Václav Prospal. Je třeba oslovit další sportovce, neboť jejich přítomnost pomůže při medializaci celé akce. Zde byli vytipováni sportovci z řad ligových fotbalistů a volejbalistů. Rovněž se nabízí spolupráce s některými sportovními oddíly mládeže. Byl například osloven oddíl taekwon-do „Fight club“, který může přispět ke dni „Spolu to dokážeme“ cca 15-ti minutovou ukázkou ze své činnosti.

c) Místo konání:

Je předpoklad, že i další ročníky se budou konat ve stávajícím areálu s využitím prostor ZOO Ohrada a Loveckého zámečku Hluboká nad Vltavou společně s přilehlým parkem a loukou u Munického rybníka.

d) Počet osob:

V uplynulých ročnících počet účastníků zvolna stoupal, až v roce 2008 překročil 200 účastníků. V současnosti je možno konstatovat, že organizační tým, čítající cca 40 lidí, je schopen zvládnout až 300 účastníků integračního dne. Je zřejmé, že dle počtu příchozích by se musel upravovat i rozpočet, ale nejde o žádné extrémní navýšení.

e) Čas konání:

Osvědčil se termín kolem poloviny června, kdy je již ve školách uzavřeno pololetí a počasí je většinou příznivé. Je třeba počítat s deštivou variantou a stanovit pro ni náhradní program. Zde by samozřejmě došlo k většímu využití prostor Loveckého zámečku a krytého divadla v areálu ZOO Ohrada. Je třeba rovněž zajistit s vedením základní školy v Hluboké nad Vltavou možnost využití tělocvičny. Tato varianta však bude náročná na dopravu i sladění činnosti organizátorů na jednotlivých stanovištích.

Časový průběh dne „Spolu to dokážeme“ má již standardní průběh. Je limitován tím, že postižení spoluobčané ze sociálních center mají pevně daný čas snídaně i oběda. Proto je časový harmonogram rozložen zhruba do limitu čtyř hodin. Začátek celého dne pro soutěžící je v 8:30 hodin, kdy probíhá prezence cca do 9:00 hodin. Konec akce je naplánován na 13.00 hodin, pokud jsou soutěže ukončeny dříve, lze využívat všechny atrakce v místě konání. Organizátoři a jejich pomocníci mají sraz v místě konání v 7:00 hod. Vzhledem k pečlivým přípravám stačí hodina a půl k připravení a zajištění všeho potřebného pro zdárný průběh dne.

f) Program dne:

Průběhem celého dne nás musí neustále provázet idea, že chceme pobavit, poučit a zaujmout všechny zúčastněné, a to jak formou her, dovednostních soutěží, tak i sportovních disciplín a prokazování znalostí. Je nutné celý program tvořit s ohledem na rozdílnost v možnostech jednotlivců.

Pořádání integračního dne „Spolu to dokážeme“ se zaměřením „Rychlé šípy – náš vzor“ by mělo probíhat v kamarádské atmosféře a přátelském duchu. Volíme disciplíny blízké k motivačnímu směru. Při dodržení čtyřech kvadrantů a jednoho

centrálního stanoviště zjistíme, že každý člen klubu „Rychlé šipy“ je schopen zabezpečit jedno stanoviště jako jeho hlavní organizátor a garant.

Centrální stanoviště – Mirek Dušín – řeší vzniklé problémy, případné stížnosti, pomáhá všem, kteří pomoc potřebují, vystupuje jako hlavní organizátor.

Stanoviště ZOO Ohrada – Červenáček – znalec přírody a její ochránce, průvodce po zoologické zahradě. Upozorňuje na chráněné druhy zvířete žijící v ČR, na rozdíl mezi zvířaty domestikovanými a divokými, na druhy zvířete žijící ve volné přírodě ČR a mimo ČR. Na stanovišti (buď divadlo, nebo sezení nad rybníkem) připraven obrázkový test. Potřeby: Fotografie zvířat ze ZOO Ohrada, velká mapa ČR, v ní zelená a modrá polovina. Do zelené poloviny soutěžící umisťují chráněná zvířata, žijící v Čechách, do modré poloviny zvířata domestikovaná či nechráněná. Mimo mapu pak umisťují cizokrajná zvířata. V případě hezkého počasí druhá soutěž: Soutěžící napodobují pohyb jednotlivých zvířat – plazení jako had, skoky jako zajíc a žába, běh po čtyřech, stoj na jedné noze jako plameňák.

Stanoviště Lovecký zámeček – Jarka Metelka – ve spolupráci s průvodcem upozorňuje účastníky na zajímavosti v zámku, výklad je zaměřen na botaniku, myslivost a rybářství. Ve vstupní hale či před zámečkem (podle počasí) umístíme několik stolů, kde máme připraveny kolečka z větví, která si děti mohou vyzdobit pastelkami, fixy či temperovými barvami. Kolečka jim samozřejmě zůstávají. Je možno zahrát si několik jednoduchých kolektivních her se zaměřením k probíranému tématu: „Rybičky a rybáři, Osamělý lovec, Lovec na posedu.“ Jedná se o nenáročné hry s minimální přípravou a zapojením všech zúčastněných.

Stanoviště park – Jindra Hojer – stanoviště zaměřené na zdravotní vědu. Proběhne krátké seznámení s pojmem první pomoc, pravidla jejího poskytování již budou probíhat prakticky. Potřebujeme větší množství organizátorů, neboť zde je ideální dělení do trojic. Celé stanoviště je zaměřeno na podúseky – úraz hlavy, úraz končetin, něco špatného jsme snědli, úžeh a úpal, štípala nás vosa či včela, kousla nás zmije. Jednoduchou, zábavnou a všem pochopitelnou formou poskytnout informace a poradit

s praktickými dovednostmi každému soutěžícímu. Na závěr možno zahrát hru: „Jede sanitka“. Velkou skupinu rozdělíme na podskupiny po deseti lidech. Je nutno udělat nosítka (větve budou připraveny, textilie na nosítka vytvoří skupina ze svého oblečení), a po naložení nemocného s nimi absolvovat jednoduchou slalomovou trať. Nosiči se musí minimálně jednou vystřídat.

Stanoviště louka – Rychlonožka – sportovec Rychlonožka provádí skupinu sportovními soutěžemi. Organizátor, představující Rychlonožku by měl znát jeho specifické vyjadřování a pomocí něj umocňovat atmosféru na stanovišti. Opět potřebujeme větší množství organizátorů, neboť i zde bude několik disciplín.

- střelba hokejkou a míčkem na florbalovou branku s mistrem světa V. Prospalem
- hod létajícím talířem na dálku
- běh trojic na běžkách
- skákání v pytli
- odstranění špuntu z láhve v chůzi
- běh trojnohý (vnitřní nohy obou závodníků svázané k sobě)
- štafetové skákání panáka
- hod míčem na cíl
- hod polenem
- podlézání překážek
- běh s vodou v hrnečku

Otázkou zůstává, zda do motivace tohoto dne vložit tzv. bobříky. Jedná se o třináct disciplín, vymyšlených Jaroslavem Foglarem, které by se (některé ovšem po úpravách) daly absolvovat. Myslím si však, že jde o námět využitelný pro některý z dalších ročníků.

A k třinácti bobříkům lze dosadit ještě „Modrý život“, sedm zásad, podle nichž žije správný chlapec či děvče každý den.

Při vyhodnocování disciplín máme k dispozici předem připravené kartičky, které obdrží každý účastník. Kartičky jsou barevně odlišené, každá velká skupina má svojí zástavu (vlajku) ve stejné barvě. Vlajky jsou umístěny na centrálním stanovišti,

svoji zástavu by zde měli mít i organizátoři (jednalo by se o vlajku Rychlých šípů, červený trojúhelník se žlutým kolem, v němž se nacházejí tři letící šípy).

Pro tento ročník lze vynechat atrakce typu skákačí hrad či karaoke. Potřebný bude vojenský stan pro prezenci účastníků, shromažďování organizátorů v průběhu dne a v neposlední řadě bude stan sloužit jako skladiště odměn a pití. Hudební doprovod celé akce ponecháme v režii Rádia Kiss Jižní Čechy, se kterým jsou již 3 roky úspěšné spolupráce.

Celou akci by měl zahájit starosta obce Hluboká nad Vltavou a senátor Ing. Tomáš Jirsa. Pokud bude v časové tísní, pokusíme se oslovit někoho ze zastupitelů. Za organizátory promluví a program vysvětlí Mgr. Vlasta Kursová, Ph.D., nebo určí svého zástupce. Předpokládaný konec celé akce pro účastníky je kolem třinácté hodiny, pro organizátory kolem 15:00 hodin.

6 ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ PRO PRAXI

Jaké jsou závěry této práce? Především: Stále se daří uskutečňovat ojedinelou a fungující akci, během které skutečně dochází k navazování nových kontaktů a přátelství mezi všemi třemi skupinami zúčastněných (postižení spoluobčané, žáci základních škol a organizátoři). Díky této akci jsem si ověřil a ujasnil i to, že v naší konzumní a sebestředné společnosti stále ještě žijí a pracují lidé (dospělí i děti), jejichž cílem není hmotný zisk a sebeprosazení, ale kteří se umí radovat z maličkostí a pomohou druhému v nouzi bez nároku na jakoukoliv odměnu. Bohužel jsem si ověřil i to, že takovýchto lidí není příliš mnoho. Toto je zároveň i odpověď na první odbornou otázku.

Odpověď na druhou otázku není zcela jednoznačná. Uvedená lokalita poskytuje mnoho výhod, na malém prostoru je mnoho možností k soutěžení i poučení, celou akci lze uskutečnit i za nepříznivého počasí, dalším kladem jsou vstřícní lidé, nelze opomenout ani estetické hledisko Loveckého zámku. Mezi základní nevýhody využívaného prostoru patří nepřítomnost jakéhokoliv klasického hřiště (kopená, plážový volejbal, tenisové kurty). Na těchto hřištích lze provozovat odlišné aktivity. Uspořádáním akce v Českých Budějovicích by odpadl problém s dopravou na místo konání.

Odpověď na třetí otázku zjistíme teprve ve chvíli, kdy aplikujeme mnou vytvořený projekt do praktických podmínek.

Doporučení pro praxi:

- rozhodně pokračovat v pořádání integračního dne „Spolu to dokážeme“
- zkusit podpořit další podobné projekty
- zapojit do pořádání akcí co nejvyšší počet lidí
- akce řádně zmedializovat
- zkusit do budoucna pořádat tuto akci jako vícedenní

7 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

- ADAMÍROVÁ, J. 2000. *Hravá a zábavná výchova pohybem: základy psychomotoriky*. Praha: Česká asociace Sport pro všechny, 2000. 68 s.
- BENESCH, H. 2001. *Encyklopedický atlas psychologie*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2001. 512 s. ISBN 80-7106-317-7.
- BLAHUTKOVÁ, M. 2003. *Psychomotorika*. Brno: Masarykova Univerzita Pedagogická fakulta, 2003. 92 s. ISBN 80-210-3067-4.
- BLAHUTKOVÁ, M., KLENKOVÁ, J., ZICHOVÁ, D. 2005. *Psychomotorické hry pro děti s poruchami pozornosti a pro hyperaktivní děti*. Brno: Masarykova univerzita, 2005. 56 s. ISBN 80-210-3627-3.
- BLAHUTKOVÁ, M., KOUBOVÁ, J. 1995. *Psychomotorika aneb prožitky z pohybu*. Brno: Centrum pro další vzdělávání učitelů MU v Brně, 1995. 55 s.
- ČERNÁ, M. 1985. *Rehabilitace mentálně retardovaných tělesnou výchovou*. Praha: UK, 1985. 160 s. 60-033-85.
- ČESKÝ NORMALIZAČNÍ INSTITUT, 2000. *Česká technická norma ČSN ISO 690-2: Informace a dokumentace – Bibliografické citace – část 2 -elektronické dokumenty nebo jejich části*. Praha: Český normalizační institut, 2000. 24s. 57 646.
- ČESKÝ NORMALIZAČNÍ INSTITUT, 2002. *Česká technická norma ČSN 01 6910: Úprava písemností zpracovaných textovými editory nebo psaných strojem*. Praha: Český normalizační institut, 2002. 36s. 65 625.
- ČESKÝ NORMALIZAČNÍ INSTITUT, 2004. *Česká technická norma ČSN 88 0410: Korekturní znaménka pro sazbu – Pravidla používání*. Praha: Český normalizační institut, 2004. 8s. 70 684.
- DUNOVSKÝ, J. 1999. *Sociální pediatrie: Vybrané kapitoly*. Praha: Grada Publishing, 1999. 279 s. ISBN 80-7169-254-9.
52. ISBN 80-7315-010-7.
- HAVLÍK, J., VURM, V. 2004b. *Komunikační dovednosti v oblasti zdravotní a sociální péče*. České Budějovice: JU ZSF, 2004. 89 s. ISBN 80-7040-725-5.
- HAVLÍNOVÁ, M. A KOL. 1998. *Program podpory zdraví ve škole*. Praha: Portál, 1998. 275 s. ISBN 80-7178-263-7.

- JANKOVSKÝ, J. 2001. *Ucelená rehabilitace dětí s tělesným a kombinovaným postižením*. Praha: Triton, 2001. 158 s. ISBN 80-7254-192-7.
- JANKOVSKÝ, J. 2006. *Ucelená rehabilitace dětí s tělesným a kombinovaným postižením: somatopedická a psychologická hlediska*. Praha: Triton, 2006. 173 s. ISBN 80-7254-730-5.
- JESENSKÝ, J. 1993. *Prostor pro integraci*. Praha: Comenia Consult, 1993. 129s.
- KARÁSKOVÁ, V. 1997. *Zábavná cvičení s mentálně postiženými*. Olomouc: Univerzita Palackého, 1997. 43 s. ISBN 80-7067-703-1.
- KARÁSKOVÁ, V. 2003. *Pohybové hry pro děti zdravé a postižené*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2003. 93 s. ISBN 80-244-0588-1.
- KURSOVÁ, V. 2007. *Zařazení edukačního pohybového programu do ŠVP základních škol speciálních*. In Krejčí, M. *Health Education and Quality of Life, České Budějovice*: PF JU, 9 s., CD-ROM, ISBN 978-80-7040-993-0.
- KVAPILÍK, J., ČERNÁ, M. 1992. *Pohybová aktivita mentálně postižených*. Praha: Národní centrum podpory zdraví, 1992. 27 s.
- MATOUŠEK, O. 1995. *Ústavní péče*. Praha: Sociologické nakladatelství, 1995. 159 s. ISBN 80-85850-08-7.
- MATOUŠEK, O. 2001. *Základy sociální práce*. Praha: Portál, 2001. 312 s. ISBN 80-7178-473-7.
- MATOUŠEK, O. 2003. *Metody a řízení sociální práce*. Praha: Portál, 2003. 379 s. ISBN 80-7178-548-2.
- MĚKOTA, K., NOVOSAD, J. 2005. *Motorické schopnosti*. Olomouc: UP, 2005. 175 s. ISBN 80-244-0981-X.
- NAKONEČNÝ, M. 1995. *Psychologie osobnosti*. Praha: Academia, 1995. 336 s. ISBN 80-200-0525-0.
- NAKONEČNÝ, M. 2004. *Sociální psychologie*. Praha: Academia, 2004. 412 s. ISBN 80-200-0690-7.
- PIPEKOVÁ, J. A KOL. 1998. *Kapitoly ze speciální pedagogiky*. Brno: Paido, 1998. 234 s. ISBN 80-85931-65-6.

- RENOTIÉROVÁ, M. A KOL. 2003. *Speciální pedagogika*. Olomouc: UP, 2003. 290 s. ISBN 80-244-0646-2.
- RUISEL, I. 2000. *Základy psychologie inteligence*. Praha: Portál, 2000. 188 s. ISBN 80-7178-425-7.
- SVĚTOVÁ ZDRAVOTNICKÁ ORGANIZACE 2001. *ZDRAVÍ 21 : Osnova programu Zdraví pro všechny v Evropském regionu Světové zdravotnické organizace*. Praha: regionální úřadovna WHO, 2001. 144 s. ISBN 80-85047-19-5.
- SZABOVÁ, M. 2001. *Preventivní a nápravná cvičení*. Praha: Portál, 2001. 143 s. ISBN 80-7178-504-0.
- ŠVARCOVÁ, I. 1994. *Komplexní systém vzdělávání dětí, mládeže a dospělých s těžším mentálním postižením*. Praha: Septima, 1994. 62 s. ISBN 80-85801-27-2.
- ŠVARCOVÁ, I. 1997. *Vzdělávací program pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy*. Praha: Septima, 1997. 63 s. ISBN 80-7216-030-3.
- ŠVARCOVÁ, I. 2000. *Mentální retardace: vzdělávání, výchova, sociální péče*. Praha: Portál, 2000. 178 s. ISBN 80-7178-506-7.
- ŠVARCOVÁ, I. 2006. *Mentální retardace*. Praha: Portál, 2006. 187 s. ISBN 80-7367-060-7.
- ŠVARCOVÁ, I., VÍTKOVÁ, M. 2001. *Podpora vzdělávání dětí a žáků s těžkým zdravotním postižením III. : Právo na vzdělávání: Kurikulární aspekty podpory*. Praha: Institut pedagogicko-psychologického poradenství ČR, 2001. 43 s.
- VÍTKOVÁ, M. 2004. *Integrativní speciální pedagogika: Integrace školní a sociální*. Brno: Paido, 2004. 461 s. ISBN 80-7315-071-9.
- VOTAVA, J. A KOL. 2003. *Ucelená rehabilitace osob se zdravotním postižením*. Praha: UK, Karolinum, 2003. 207 s. ISBN 80-246-0708-5.
- VURM, V. A KOL. 2004. *Vybrané kapitoly z veřejného a sociálního zdravotnictví*. Praha: Manus, 2004. 100 s. ISBN 80-86571-07-6.
- VYSOKAJOVÁ, M. 2000. *Hospodářská, sociální, kulturní práva a zdravotně postižení*. Praha: Karolinum, 2000. 139 s. ISBN 80-246-0057-9.

Elektronické zdroje:

HENDL, J. 2006. *Studium významu projektivních funkcí pohybových aktivit – úvod do problému*. [on-line]. Poslední aktualizace 2006-09-14. [citováno 2008-11-04]. Dostupné z:

<http://www.ftvs.cuni.cz/hendl/uvod%20do%20studia%20protekt.htm>.

IRA, V. 2006. *Speciální pedagogika: Psychopedie*. [on-line]. Poslední aktualizace 2006-07-31. [citováno 2007-01-26]. Dostupné z:

http://www.zsf.jcu.cz/studium/studijni-programy-obory-kurzy/podpurne-studijni-texty/rpb/kss/specialni_pedagogika_psychopedie-opora.pdf

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY, 2004. *Sbírka zákonů ČR: Částka 190. Zákon č. 561/2004 Sb., Zákon č. 562/2004 Sb., Zákon č. 563/2004 Sb.* [on-line]. Rozeslána dne 10. listopadu 2004. Poslední aktualizace 2008-05-13, [citováno 2008-09-04]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz>

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY, 2005a. *Sdělení MŠMT č.j. 25 317/2005-24 o tvorbě školních vzdělávacích programů pro vzdělávání žáků s mentálním postižením*. [on-line]. Poslední aktualizace 2008-05-13, [citováno 2009-01-24]. Dostupné z:

<http://www.msmt.cz/Files/HTM/MTT152RVP.htm>

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY, 2005b. *Sbírka zákonů ČR: Částka 20. Nařízení vlády č. 70/2005 Sb., Vyhláška č. 71/2005 Sb., Vyhláška č. 72/2005 Sb., Vyhláška č. 73/2005 Sb., Vyhláška č. 74/2005 Sb.* [on-line]. Rozeslána dne 17. února 2005. Poslední aktualizace 2008-05-13, [citováno 2009-01-05]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz>

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY, 2005c. *Informace MŠMT, č. j. 18 965/2005-24 (doplnění paragrafu 55 zákona č. 561/2004 Sb.), k organizaci kurzu k získání základů vzdělání poskytovaného základní školou speciální*. Zveřejněno 15. 7. 2005. [on-line]. Poslední aktualizace 2008-05-13, [citováno 2009-01-24]. Dostupné z:

http://www.msmt.cz/Files/HTM/MTT_70Kursfinal.htm

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY, 2006a. *Vyhlášení rozvojového programu MŠMT č.j. 31 042/2005-22 ze dne 17. ledna o rozšíření učebních plánů vzdělávacích programů pro základní vzdělávání o 5*

vyučovacích hodin od školního roku 2006/2007. [on-line]. Poslední aktualizace 2006-05-13, [citováno 2008-11-06]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz>

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY, 2006b. *Sbírka zákonů ČR: Částka 55. Zákon č. 158/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb. (školský zákon), ve znění zákona č. 383/2005 Sb.* [on-line].

Rozeslána dne 27. dubna 2006. Poslední aktualizace 2006-05-13, [citováno 2008-11-06]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz>

MÖLLER, P. H., VURM, V., PETR, P. 2003. Scientific research: methodological guidelines for the social sciences. *Journal of Applied Biomedicine*, 2003, [on-line]. Vol. 1, No. 1, pp. 29 – 40. ISSN 1214-0287. [citováno 2007-01-30]. Dostupné z: Elsevier's Bibliographic Databases, EBSCO's Databases.

REDAKCE DOBROMYSL, 2006. *Madridská deklarace*. [on-line]. Zdroj: Vládní výbor pro zdravotně postižené občany, překlad: Makovcová, S. Poslední aktualizace 2006-05-13. [citováno 2008-11-13]. Dostupné z: <http://www.dobromysl.cz/scripts/detail.php?id=104&tmplid=45>.

VÚP - VÝZKUMNÝ ÚSTAV PEDAGOGICKÝ V PRAZE, 2006. *Návrh rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání žáků v základní škole speciální (pracovní verze)*. [on-line]. Poslední aktualizace 2006-05-13. [citováno 2006-05-05]. Dostupné z: http://www.msmt.cz/Files/PDF/MTRVPZSS_text_GP1.pdf.

WHO, 2001. *International Classification of Functioning, disability and health (ICF)*. [on-line]. Poslední aktualizace 2009-01-25, Geneva, Switzerland: Author. [citováno 2008-11-05]. Dostupné z: <http://www.3.who.int/icf/icftemplate.cfm>.

WHO, 2007. *Zdravotní témata – encyklopedie Wikipedie : Zdraví* [on-line]. Poslední aktualizace 2009-02-10. [citováno 2009-04-04]. Dostupné z: <http://www.3.who.int/icf/icftemplate.cfm>.

WOLFOVÁ, A., EXNEROVÁ, V. 2005. *Zdraví*. [on-line]. Poslední aktualizace 2007-12-28. [citováno 2009-03-14]. Dostupné z: <http://www.rozvojovka.cz/odbortext.php?co=gp&id=17>.

8 SEZNAM PŘÍLOH:

Příloha č. 1	Logo dne „Spolu to dokážeme“.
Příloha č. 2	Účastnická kartička.
Příloha č. 3	Diplom „Spolu to dokážeme“.
Příloha č. 4 – 6	Foto z roku 2007 – akce „Spolu to dokážeme“.
Příloha č. 7 – 9	Foto z roku 2008 – akce „Spolu to dokážeme“.
Příloha č. 10 – 12	Foto z roku 2008 – akce „Spolu dosáhneme cíle“.

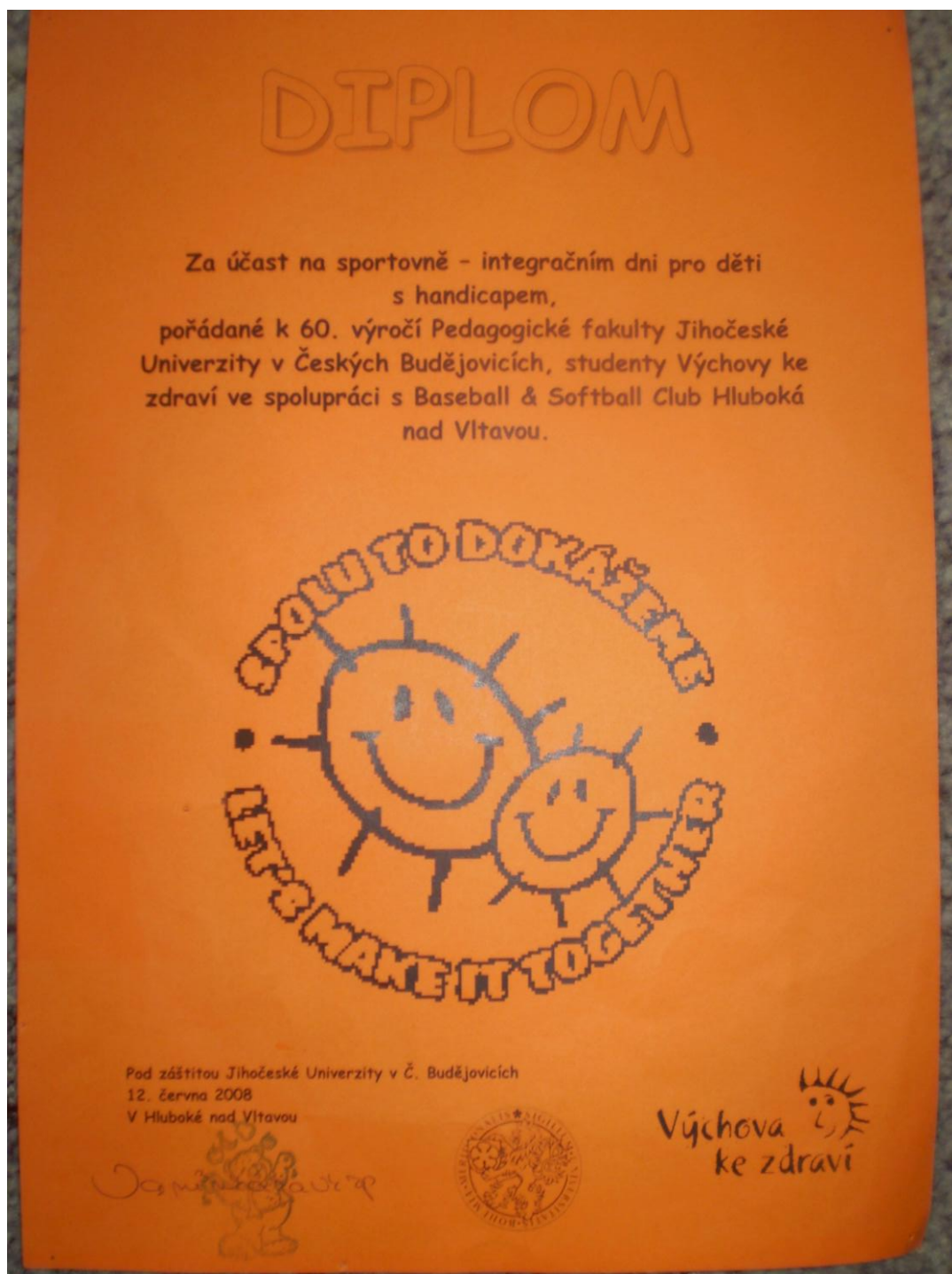
Sportovně - integrační den
„SPOLU TO DOKÁŽEME“

Název týmu: *Medvídci*

(splň alespoň jednu aktivitu na každém stanovišti)

Stanoviště

1.	2. (vyber si aktivitu)	3. (vyber si aktivitu)	4.
1) prohlídka zoo	1)	1)	1) sázení stromků
2) kreslení	2)	2)	2) pexeso
	3)	3)	3) zvířátka

Příloha č. 4

Příloha č. 5

Příloha č. 6

Příloha č. 7

Příloha č. 8

Příloha č. 10

Příloha č. 11

Příloha č. 12

